

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

ULKOVALTAIN KANSSA TEHDYT SOPIMUKSET

2004

Julkaistu Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2004

N:o 56—58

SISÄLLYS

N:o		Sivu
56	Laki keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen soveltamisesta	513
57	Valtioneuvoston asetus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain soveltamisesta ennen yleissopimuksen kansainvälistä voimaantuloa	516
58	Työministeriön ilmoitus Kansainvälisen työjärjestön osuustoiminnan edistämistä koskevan suosituksen julkaisemisesta	539

N:o 56

(Suomen säädöskokoelman n:o 148/2004)

Laki

keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen soveltamisesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä helmikuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yleissopimuksen voimaansaattaminen

Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2000 keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tiedoksiantojen suorittaminen postitse

Suomen toimivaltainen viranomaisen suorittaa oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksianton Euroopan unionin toisen jäsenvaltion sekä Islannin ja Norjan alueella oleskeleville henkilöille postitse siten kuin yleissopimuksen 5 artiklassa määrätään noudattaen sovel-

HE 31/2003
LaVM 4/2003
EV 92/2003

Neuvoston säädös (2000/C 197/01); EYVL N:o C 197, 12.7.2000, s. 1

tuvin osin oikeudenkäymiskaaren 11 luvun säännöksiä.

Yleissopimuksen 5 artiklan mukaiseen menettelyyn sovelletaan oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 26 a ja 51 §:ää, kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994) 15 §:n 3 momenttia ja 28 §:ää sekä oikeudenkäyntiin ja esitutkintaan osallistuvien henkilöiden koskemattomuudesta eräissä tapauksissa annettua lakia (11/1994).

3 §

Toisen jäsenvaltion virkamiehen oikeus peitetoimintaan ja valeostoihin Suomessa

Suomen toimivaltaisen viranomaisen kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain mukaisesti hyväksymän oikeusapupyynnön nojalla Euroopan unionin toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle virkamiehelle voidaan antaa Suomen alueella oikeus suorittaa rikoksen selvittämiseksi peitetoimintaa ja valeostoja pakkokeinolain (450/1987) 6 luvun 7 §:n sekä poliisilain (493/1995) 28 §:n, 31 a §:n 1 momentin, 31 b §:n 1 momentin ja 32 a §:n mukaisesti. Vastaava oikeus voidaan antaa Euroopan unionin toisen jäsenvaltion virkamiehelle myös Suomen toimivaltaisen viranomaisen kysymyksessä olevalle jäsenvaltiolle esittämän oikeusapupyynnön perusteella.

Suomen alueella 1 momentin mukaisesti toimivalle Euroopan unionin toisen jäsenvaltion virkamiehelle voidaan antaa oikeus kantaa asetta, jos se on välttämätöntä suoritettavan toiminnan luonteen vuoksi. Asetta on oikeus käyttää vain rikoslain (39/1889) 4 luvun 4 §:n mukaisessa hätävarjelutilanteessa. Päätöksen oikeudesta kantaa asetta tekee päällystöön kuuluva poliisimies.

4 §

Telekuuntelun tai televalvonnan teknistä toteuttamista koskevien pyyntöjen täyttäminen kuuntelun kohteen ollessa muualla kuin Suomessa

Yleissopimuksen 18 artiklan 2 kohdan a tai c alakohdassa tarkoitettujen telekuuntelun tai televalvonnan teknistä toteuttamista koskevi-

en pyyntöjen täyttämisestä päättää pidättämiseen oikeutettu virkamies.

Pidättämiseen oikeutetun virkamiehen on suostuttava pyynnön täyttämiseen, kun pyynnön esittänyt jäsenvaltio on toimittanut yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut tiedot ja kolmas jäsenvaltio, jossa telekuuntelun tai televalvonnan kohde mahdollisesti on, on saanut yleissopimuksen 20 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen ilmoituksen.

Menettelyssä noudatetaan soveltuvin osin pakkokeinolain 5 a luvun 8 ja 9 §:ää, 11 §:n 1 momenttia sekä 14 ja 15 §:ää.

5 §

Kuuntelukieltoja koskevien ehtojen asettaminen telekuuntelua koskeviin päätöksiin

Kun tuomioistuin yleissopimuksen 18 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tai 20 artiklassa tarkoitettujen telekuuntelua koskevien pyyntöjen osalta tekee pakkokeinolain 5 a luvun 5 §:n mukaisesti lupaa koskevan päätöksen, sen on asetettava ehto, jonka mukaan pyynnön esittäneen jäsenvaltion viranomaisen tulee noudattaa pakkokeinolain 5 a luvun 10 §:n 1 momentin säännöksiä. Lisäksi tuomioistuimen on asetettava telekuuntelun kohteena olevan henkilön oikeusturvan kannalta tarpeelliset ehdot.

6 §

Toisen jäsenvaltion Suomessa suorittamaa telekuuntelua ja televalvontaa koskevat ilmoitukset

Yleissopimuksen 20 artiklan mukaiset ilmoitukset vastaanottaa ja esittää keskusrikospoliisi. Ilmoituksen vastaanotettuaan keskusrikospoliisin tulee toimittaa asia viipymättä tuomioistuimen ratkaistavaksi.

7 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan sää-

Helsingissä 20 päivänä helmikuuta 2004

tää, että tätä lakia sovelletaan ennen yleissopimuksen kansainvälistä voimaantuloa Suomen ja yleissopimuksen 27 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen antaneen jäsenvaltion välillä.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 57

(Suomen säädöskokoelman n:o 372/2004)

Valtioneuvoston asetus

keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain soveltamisesta ennen yleissopimuksen kansainvälistä voimaantuloa

Annettu Helsingissä 6 päivänä toukokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään:

1 §

Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2000 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti tehdyn keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyä yleissopimusta, jonka eduskunta on hyväksynyt 9 päivänä joulukuuta 2003 ja jonka valtioneuvosto on hyväksynyt 19 päivänä helmikuuta 2004 ja jonka hyväksymisestä on ilmoitettu Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille 25 päivänä helmikuuta 2004, sovelletaan väliaikaisesti ennen yleissopimuksen kansainvälistä voimaantuloa 25 päivästä toukokuuta 2004 Suomen ja sellaisen jäsenvaltion välillä, joka on antanut yleissopimuksen 27 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen, niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen soveltamisesta 20 päivänä helmikuuta 2004 annettua lakia (148/2004) sovelletaan ennen yleissopimuksen kansain-

välistä voimaantuloa vastaavasti kuin yleissopimuksesta tämän asetuksen 1 §:ssä säädetään.

3 §

Suomi on antanut seuraavat yleissopimusta koskevat ilmoitukset:

1) Yleissopimuksen 9 artiklan 6 kohta

Artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemiseen vaaditaan artiklan 3 kohdassa tarkoitettu suostumus, jos siirrettävä henkilö on Suomen kansalainen.

2) Yleissopimuksen 24 artikla

Yleissopimuksen 6 artiklan, mukaan lukien 6 artiklan 8 kohta, soveltamista varten keskusviranomaisena on oikeusministeriö.

Yleissopimuksen 6 artiklan 5 kohdan osalta toimivaltaisia poliisi- ja tulliviranomaisia ovat poliisiviranomaiset, tulliviranomaiset sekä rajavartiolaitoksen virkamiehet toimiessaan esitutkintaviranomaisena rikosasiassa esitutkintalain nojalla.

Toimivaltaisia viranomaisia 18, 19 ja 20 artiklan osalta ovat poliisiviranomaiset ja oman toimivaltansa rajoissa tulliviranomaiset toimiessaan esitutkintaviranomaisena rikosasiassa esitutkintalain nojalla. Poliisiviran-

omaisten osalta yleissopimuksen 18, 19 ja 20 artiklan mukaiset pyynnöt vastaanotetaan ja lähetetään keskusrikospoliisin välityksellä. Keskusrikospoliisi toimii myös 20 artiklan 4 kohdan d alakohdan mukaisena yhteysviranomaisena.

3) Yleissopimuksen 27 artiklan 5 kohta
Ennen yleissopimuksen kansainvälistä voi-

Helsingissä 6 päivänä toukokuuta 2004

maantuloa Suomi soveltaa yleissopimusta suhteissaan muihin samanlaisen ilmoituksen antaneisiin jäsenvaltioihin.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 25 päivänä
toukokuuta 2004.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

Lainsäädäntöjohtaja Jan Törnqvist

NEUVOSTON SÄÄDÖS,

annettu 29 päivänä toukokuuta 2000,

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisen yleissopimuksen tekemisestä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä

(2000/C 197/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 31 artiklan a kohdan ja 34 artiklan 2 kohdan d alakohdan,

ottaa huomioon jäsenvaltioiden aloitteen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon (1)

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unionin tavoitteiden toteuttamiseksi sääntöjä Euroopan unionin jäsenvaltioiden keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa olisi parannettava, ja sitä varten olisi tehtävä liitteessä oleva yleissopimus.

(2) Jotkut yleissopimuksen määräyksistä kuuluvat tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä 17 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan soveltamisalaan (2).

(3) Kyseessä ovat 3, 5, 6, 7, 12 ja 23 artikla sekä 15 ja 16 artikla siltä osin kuin ne liittyvät 12 artiklaan sekä artikla 1 siltä osin kuin se liittyy mainittuihin artikloihin.

(4) Kyseisten määräysten osalta noudatetaan menettelyjä, jotka vahvistetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisellä sopimuksella viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen (3).

(1) Lausunto annettu 17. helmikuuta 2000

(2) EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

(3) EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

(5) Kun Islannin tasavallalle ja Norjan kuningaskunnalle ilmoitetaan tämän säädöksen antamisesta edellä mainitun sopimuksen 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, näille kahdelle valtiolle ilmoitetaan erityisesti säädöksen voimaantuloa Islannin ja Norjan osalta koskevan 29 artiklan sisällöstä, ja niitä pyydetään toimittamaan yleissopimuksen 24 artiklan mukaiset asiaan kuuluvat ilmoitukset antaessaan neuvostolle ja komissiolle tiedon valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten täyttämistä,

ON PÄÄTTÄNYT, että täten tehdään yleissopimus, jonka teksti on liitteenä ja jonka unionin jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat tänään allekirjoittaneet,

SUOSITTELEE, että jäsenvaltiot hyväksyisivät yleissopimuksen valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti, sekä

KEHOTTA A jäsenvaltioita aloittamaan hyväksymismenettelyt ennen 1 päivää tammikuuta 2001.

Tehty Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2000.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
A. COSTA

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti tehty**YLEISSOPIMUS****keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä**

TÄMÄN YLEISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka ovat Euroopan unionin jäsenvaltioita,

VIITTAAVAT neuvoston säädökseen yleissopimuksen tekemisestä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä,

HALUAVAT parantaa unionin jäsenvaltioiden välistä oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta yksilönvapautta suojaavia sääntöjä,

KIINNITTÄVÄT HUOMION jäsenvaltioiden yhteiseen etuun toimia niin, että keskinäistä oikeusapua annetaan jäsenvaltioiden välillä jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön peruseriaatteiden kanssa sopuinnassa olevalla nopealla ja tehokkaalla tavalla ja Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetun, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen yksilönoikeuksia ja periaatteita noudattaen,

ILMAISEVAT luottamuksensa oikeusjärjestelmiensä rakenteeseen ja toimintaan sekä kaikkien jäsenvaltioiden kykyyn taata oikeudenmukainen oikeudenkäynti,

OVAT PÄÄTTÄNEET täydentää Euroopan unionin yleissopimuksella keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehtyä eurooppalaista yleissopimusta ja muita tällä alalla voimassa olevia yleissopimuksia,

TUNNUSTAVAT, että mainittujen yleissopimusten määräyksiä sovelletaan edelleen kaikissa asioissa, joista ei ole määräyksiä tässä yleissopimuksessa,

KATSOVAT, että jäsenvaltioista on tärkeää lujittaa oikeudellista yhteistyötä soveltaen edelleen suhteellisuusperiaatetta,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että tällä yleissopimuksella säännellään keskinäistä oikeusapua rikosasioissa, joka perustuu 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehdyn yleissopimuksen periaatteisiin,

KATSOVAT kuitenkin, että tämän yleissopimuksen 20 artikla koskee tiettyjä erityisiä telekuuntelutilanteita mutta sillä ei ole vaikutusta muissa tällaisissa tilanteissa, jotka eivät kuulu yleissopimuksen soveltamisalaan,

KATSOVAT, että niissä tapauksissa, joita tämä yleissopimus ei koske, sovelletaan kansainvälisen oikeuden yleisiä periaatteita, ja

TUNNUSTAVAT, että tällä yleissopimuksella ei rajoiteta niitä velvollisuuksia, joita jäsenvaltioilla on yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi sekä sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi ja että on kunkin jäsenvaltion asia määrittellä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 33 artiklan mukaisesti, millä edellytyksillä se ylläpitää järjestystä ja suojaa sisäisen turvallisuuden,

OVAT SOPINEET SEURAAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ:

I OSASTO
YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla

Suhde muihin keskinäistä oikeusapua koskeviin yleissopimuksiin

1. Tällä yleissopimuksella on tarkoitus täydentää seuraavien sopimusten määräyksiä ja helpottaa niiden soveltamista Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä:

a) keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehty eurooppalainen yleissopimus, jäljempänä "eurooppalainen oikeusapusopimus";

b) eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 17 päivänä maaliskuuta 1978 tehty lisäpöytäkirja;

c) tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä "Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus") keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevat määräykset, joita ei kumota 2 artiklan 2 kohdan nojalla;

d) rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista ja keskinäistä oikeusapua rikosasioissa Belgian kuningaskunnan, Luxemburgin suurherttuakunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välillä koskevan, 27 päivänä kesäkuuta 1962 tehdyn ja 11 päivänä toukokuuta 1974 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun sopimuksen (jäljempänä "Benelux-sopimus") 2 luku, kun on kyse Benelux-talousliitton kuuluvien valtioiden välisistä suhteista.

2. Tämä yleissopimus ei vaikuta jäsenvaltioiden välillä tehtyjen kahdenvälisten tai monenvälisten sopimusten suotuisampien määräysten eikä, kuten eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 26 artiklan 4 kohdassa määrätään, niiden keskinäisen oikeusavun antamista rikosasioissa koskevien järjestelyjen soveltamiseen, joista on sovittu yhdenmukai-

sen lainsäädännön tai keskinäisen oikeusavun vastavuoroista antamista osapuolten alueella koskevan erityisen järjestelmän perusteella.

2 artikla

Schengenin säännöstöön liittyvät määräykset

1. Jäljempänä 3, 5, 6, 7, 12 ja 23 artiklan määräykset sekä 15 ja 16 artiklan määräykset siltä osin kuin ne liittyvät 12 artiklaan ja 1 artiklan määräykset siltä osin kuin ne liittyvät mainittuihin artikloihin ovat toimenpiteitä, joilla muutetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisen viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen liitteessä A tarkoitettuja määräyksiä tai jotka perustuvat niihin (1).

2. Kumotaan Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 49 artiklan, a kohdan, 52, 53 ja 73 artiklan määräykset.

3 artikla

Menettelyt, joissa oikeusapua myös annetaan

1. Keskinäistä oikeusapua annetaan myös silloin, kun on kyse pyynnön esittäneen tai pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion tai molempien kansallisen lainsäädännön mukaan hallintoviranomaisten toimivaltaan kuuluvista teoista ja jos hallintoviranomaisen asiassa antama päätös voidaan saattaa erityisesti rikosasioissa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi.

2. Keskinäistä oikeusapua annetaan myös rikosoikeudellisissa menettelyissä ja 1 kohdassa tarkoitetuissa, sellaisia tekoja koskevissa menettelyissä, joista oikeushenkilö voidaan asettaa vastuuseen pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa.

(1) EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36

4 artikla

Muodollisuudet ja menettelyt keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen täyttämässä

1. Silloin kun keskinäistä oikeusapua annetaan, pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion on noudatettava pyynnön esittäneen jäsenvaltion nimenomaisesti ilmoittamia muodollisuuksia ja menettelyjä, ellei tässä yleissopimuksessa toisin määrätä ja elleivät kyseiset muodollisuudet ja menettelyt ole pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion lainsäädännön peruseriaatteiden vastaisia.

2. Pyyntöön vastaanottaneen jäsenvaltion on täytettävä oikeusapupyyntö viipymättä ottaen mahdollisimman tarkoin huomioon pyynnön esittäneen jäsenvaltion ilmoittamat menettelyä koskevat määräajat ja muut määräajat. Pyyntöön esittäneen jäsenvaltion on esitettävä perustelut määräajalle.

3. Jos pyyntöä ei kokonaan tai osittain voida täyttää pyynnön esittäneen jäsenvaltion ilmoittamien vaatimusten mukaisesti, pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaisen on viipymättä ilmoitettava tästä pyynnön esittäneen jäsenvaltion viranomaisille ja mainittava edellytykset, joilla pyyntö voitaisiin täyttää. Pyyntöön esittäneen ja pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaiset voivat tämän jälkeen sopia pyyntöä koskevista jatkotoimista tarvittaessa siten, että edellä tarkoitettujen edellytykset on täytettävä.

4. Jos voidaan olettaa, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion pyynnön täyttämiseksi asetama määräaika ei voida noudattaa ja jos 2 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitetuista perusteluista käy selvästi ilmi, että viiveestä aiheutuu olennaista haittaa pyynnön esittäneen jäsenvaltion menettelyille, pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaisen on viipymättä ilmoitettava pyynnön täyttämiseen tarvitsemansa aika. Pyyntöön esittäneen jäsenvaltion viranomaisen on ilmoitettava viipymättä, pidetäänkö pyyntö tästä huolimatta voimassa. Pyyntöön esittäneen jäsenvaltion ja pyynnön vastaanottaneen jäsenval-

tion viranomaiset voivat tämän jälkeen sopia pyyntöä koskevista jatkotoimista.

5 artikla

Oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettäminen ja tiedoksianto

1. Jäsenvaltio lähettää toisen jäsenvaltion alueella oleskeleville henkilöille heille tarkoitetut oikeudenkäyntiasiakirjat suoraan postitse.

2. Oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan lähettää pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten välityksellä ainoastaan siinä tapauksessa, että

a) sen henkilön osoitetta, jolle asiakirja on tarkoitettu, ei tunneta tai siitä ei ole varmuutta; tai

b) pyynnön esittäneen jäsenvaltion asiaa koskeva oikeudenkäyntilainsäädäntö vaatii muunlaista todistetta asiakirjan tiedoksiantosta vastaanottajalle kuin postitse toimittamisesta voidaan saada; tai

c) asiakirjaa ei ole ollut mahdollista antaa tiedoksi postitse; tai

d) pyynnön esittäneellä jäsenvaltiolla on perusteltua aihetta olettaa, että postitse toimittaminen on tehontonta tai epätarkoituksenmukaista.

3. Jos on aihetta olettaa, että vastaanottaja ei ymmärrä kieltä, jolla asiakirja on laadittu, asiakirja tai ainakin sen pääkohdat on käännettävä jollekin sen jäsenvaltion kielistä, jonka alueella vastaanottaja on. Jos asiakirjan lähettävä viranomainen tietää, että vastaanottaja ymmärtää vain jotain muuta kieltä, asiakirja tai ainakin sen pääkohdat on käännettävä kyseiselle kielelle.

4. Jokaiseen oikeudenkäyntiasiakirjaan on liitettävä ilmoitus siitä, että vastaanottaja voi saada asiakirjan lähettäneeltä viranomaiselta tai kyseisen jäsenvaltion muilta viranomaisilta tietoja asiakirjaa koskevista oikeuksistaan

ja velvollisuuksistaan. Mitä 3 kohdassa määrätään, sovelletaan myös kyseiseen ilmoitukseen.

5. Tämä artikla ei vaikuta eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 8, 9 ja 12 artiklan eikä Benelux-sopimuksen 32, 34 ja 35 artiklan soveltamiseen.

6 artikla

Oikeusapupyynnöjen toimittaminen

1. Oikeusapupyynnöt ja 7 artiklassa tarkoitettujen omaaloitteisten tietojen vaihdot tehdään kirjallisina tai millä tahansa tavalla, josta voidaan tuottaa kirjallinen todistuskappale siten, että pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi todeta pyynnön aitouden. Kyseiset pyynnöt tehdään suoraan niiden oikeusviranomaisten välillä, jotka ovat alueellisesti toimivaltaisia esittämään ja täyttämään oikeusapupyynnöt, ja ne palautetaan samaa tietä, ellei tässä artiklassa toisin määrätä.

Jäsenvaltion toimivaltainen oikeusviranomainen voi toimittaa suoraan toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle oikeusviranomaiselle eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 21 artiklan ja Benelux-sopimuksen 42 artiklan mukaiset toisen jäsenvaltion tuomioistuimesa syyttämistä koskevat tiedot.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei rajoita mahdollisuutta erityistapauksissa lähettää pyyntöjä tai vastauksia:

a) jäsenvaltion keskusviranomaisen ja toisen jäsenvaltion keskusviranomaisen välillä tai

b) jäsenvaltion oikeusviranomaisen ja toisen jäsenvaltion keskusviranomaisen välillä.

3. Edellä 1 kohdan estämättä Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat 27 artiklan 2 kohdassa määrätyn ilmoituksen antaessaan ilmoittaa, että siinä tarkoitettujen Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai Irlannille osoitettavat pyynnöt ja ilmoitukset on lähetettävä niiden

keskusviranomaisten välityksellä. Antamalla uuden ilmoituksen kyseiset jäsenvaltiot voivat milloin tahansa rajoittaa mainitunlaisen ilmoituksen soveltamisalaa 1 artiklan täytäntönnäpön tehostamiseksi. Se niiden on tehtävä silloin kun Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen määräykset keskinäisestä avusta saatetaan niiden osalta voimaan.

Jäsenvaltiot voivat soveltaa vastavuoroisuusperiaatetta edellä mainittujen ilmoitusten suhteen.

4. Keskinäinen oikeusapupyynnö voidaan kiireellisissä tapauksissa esittää Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) tai jonkin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen nojalla annettujen säännösten mukaisesti toimivaltaisen elimen välityksellä.

5. Kun toimivaltainen viranomainen on 12, 13 ja 14 artiklan mukaisten pyyntöjen osalta toisessa jäsenvaltiossa oikeusviranomainen tai keskusviranomainen ja toisessa jäsenvaltiossa poliisi- tai tulliviranomainen, pyyntöjä voidaan esittää ja niihin voidaan vastata suoraan näiden viranomaisten välillä. Näihin yhteyksiin sovelletaan 4 kohtaa.

6. Kun toimivaltainen viranomainen on 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin menettelyihin liittyvien oikeusapupyynnöjen osalta toisessa jäsenvaltiossa oikeusviranomainen tai keskusviranomainen ja toisessa jäsenvaltiossa hallintoviranomainen, pyyntöjä voidaan esittää ja niihin voidaan vastata suoraan näiden viranomaisten välillä.

7. Jäsenvaltio voi ilmoittaa antaessaan 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ilmoituksen, että tämän artiklan 5 kohdan ensimmäinen virke tai 6 kohta tai kumpikaan ei sido sitä tai että se soveltaa kyseisiä määräyksiä ainoastaan tietyin ehdoin, jotka sen on täsmennettävä. Tällainen ilmoitus voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa milloin tahansa.

8. Seuraavat pyynnöt tai ilmoitukset tehdään jäsenvaltioiden keskusviranomaisten välityksellä:

a) tämän yleissopimuksen 9 artiklassa, eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 11 artiklassa ja Benelux-sopimuksen 33 artiklassa tarkoitetut, vapautensa menettäneen henkilön väliaikaista siirtämistä tai kauttakulkua koskevat pyynnöt;

b) eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 22 artiklassa ja Benelux-sopimuksen 43 artiklassa tarkoitetut rangaistus päätöksiä koskevat tiedot. Pyyntö eurooppalaisen oikeusapusopimuksen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa tarkoitettujen päätösten ja toimenpiteiden jäljennöksistä voidaan kuitenkin osoittaa suoraan toimivaltaisille viranomaisille.

7 artikla

Oma-aloitteinen tietojen vaihto

1. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat oman kansallisen lainsäädäntönsä rajoissa ilman erillistä pyyntöä vaihtaa keskenään tietoja rikoksista ja sellaisista 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista teoista, joista rankaiseminen tai joiden käsittely tietojen toimittamisen ajankohtana kuuluu tiedot vastaanottavan viranomaisen toimivaltaan.

2. Tietoja toimittava viranomainen voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti asettaa tiedot vastaanottavalle viranomaiselle niiden käyttöä koskevia ehtoja.

3. Tiedot vastaanottava viranomainen on velvollinen noudattamaan näitä ehtoja.

II OSASTO

ERITYISIÄ OIKEUSAVUN MUOTOJA KOSKEVAT PYYNNÖT

8 artikla

Omaisuuuden palauttaminen

1. Pyyntönsä vastaanottanut jäsenvaltio voi pyynnön esittäneen jäsenvaltion pyynnöstä ja rajoittamatta vilpittömässä mielessä toimi-

neiden kolmansien osapuolien oikeuksia antaa rikoksen avulla hankittuja esineitä pyynnön esittäneen jäsenvaltion haltuun niiden palauttamiseksi oikealle omistajalleen.

2. Eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 3 ja 6 artiklaa ja Benelux-sopimuksen 24 artiklan 2 kohtaa ja 29 artiklaa sovellettaessa pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi luopua pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle toimitettujen esineiden palautuksesta joko ennen niiden luovuttamista tai sen jälkeen, jos siten voidaan edistää esineiden palauttamista oikealle omistajalleen. Tällöin ei saa loukata vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten oikeuksia.

3. Jos pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio luopuu esineiden palautuksesta ennen niiden luovuttamista pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle, se ei vetoa näiden esineiden suhteen mihinkään vakuus- tai muuhun oikeuteen vero- tai tullilainsäädännön nojalla.

Edellä 2 kohdassa tarkoitettu luopuminen ei kuitenkaan rajoita pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion oikeutta periä veroja ja maksuja oikealta omistajalta.

9 artikla

Vapautensa menettäneen henkilön väliaikainen siirtäminen tutkintaa varten

1. Asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisen sopimuksen nojalla jäsenvaltio, joka on pyytänyt sen alueella olevan vapautensa menettäneen henkilön läsnäoloa edellyttävää tutkintaa, voi siirtää kyseisen henkilön väliaikaisesti sen jäsenvaltion alueelle, jossa tutkinnan on määrä tapahtua.

2. Sopimuksessa määrätään henkilön väliaikaista siirtämistä koskevista järjestelyistä ja päivästä, johon mennessä henkilö on palautettava pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueelle.

3. Kun siirtäminen edellyttää asianomaisen henkilön suostumusta, ilmoitus suostumuk-

sesta tai sen jäljennös toimitetaan viipymättä pyynnön vastaanottaneelle jäsenvaltiolle.

4. Aika, joka henkilöä pidetään vapautensa menettäneenä pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltioissa, vähennetään asianomaiselle henkilölle pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueella määrätystä tai määrättävästä vapaudenmenetyksistä.

5. Tähän artiklaan sovelletaan soveltuvin osin eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 11 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä 12 ja 20 artiklan määräyksiä.

6. Jokainen jäsenvaltio voi 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta antaessaan ilmoittaa, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettun sopimuksen tekemiseen vaaditaan tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettu suostumus tai että se vaaditaan tietyissä, ilmoituksessa tarkemmin mainituissa tilanteissa.

10 artikla

Kuuleminen videokokouksen avulla

1. Jos jäsenvaltion oikeusviranomaisten on kuultava toisen jäsenvaltion alueella olevaa henkilöä todistajana tai asiantuntijana, mutta kyseisen henkilön ei ole toivottavaa tai mahdollista olla henkilökohtaisesti läsnä ensin mainitussa jäsenvaltiossa, kyseiset viranomaiset voivat pyytää, että kuuleminen tapahtuisi 2-8 kohdan mukaisesti videokokouksen avulla.

2. Pynnön vastaanottaneen jäsenvaltion on suostuttava videokokouksen avulla tapahtuvaan kuulemiseen, jos videokokouksen käyttö ei ole sen lainsäädännön peruseriaatteiden vastaista ja jos sillä on käytettävissään tekniset välineet tällaisen kuulemisen suorittamiseksi. Jos pyynnön vastaanottaneella jäsenvaltiolla ei ole käytettävissään videokokouksen mahdollistavia teknisiä välineitä, pyynnön esittänyt jäsenvaltio voi keskinäisellä sopimuksella antaa sellaiset sen käyttöön.

3. Videokokouksen avulla tapahtuvaa kuulemistä koskevista pyynnöistä on käytävä ilmi eurooppalaisen oikeusapusopimuksen

14 artiklassa ja Benelux-sopimuksen 37 artiklassa mainittujen tietojen lisäksi se, miksi todistajan tai asiantuntijan läsnäolo henkilökohtaisesti ei ole toivottavaa tai mahdollista, sekä sen oikeusviranomaisen ja niiden henkilöiden nimet, jotka hoitavat kuulemisen.

4. Pynnön vastaanottaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen toimittaa lainsäädäntönsä mukaisella tavalla asianomaiselle henkilölle kutsun tulla kuulluksi.

5. Kuulemiseen videokokouksen avulla sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) Pynnön vastaanottaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen on läsnä kuulemisen aikana, tarvittaessa tulkin avustamana, ja hän huolehtii myös kuultavan henkilöllisyyden toteamisesta sekä siitä, että kuulemisessa noudatetaan pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion lainsäädännön peruseriaatteita. Jos pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen katsoo, että kuulemisen aikana rikotaan pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion lainsäädännön peruseriaatteita, sen on välittömästi toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kuulemistä jatketaan mainittujen periaatteiden mukaisesti.

b) Kuultavan henkilön suojelua koskevista toimenpiteistä sovitaan tarvittaessa pyynnön esittäneen ja pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kesken.

c) Kuulemisen toimittaa suoraan pyynnön esittäneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, tai se toimitetaan kyseisen viranomaisen johdolla.

d) Pynnön vastaanottanut jäsenvaltio huolehtii pyynnön esittäneen jäsenvaltion tai kuultavan henkilön pyynnöstä siitä, että kuultavaa henkilöä avustaa tarvittaessa tulkki.

e) Kuultava henkilö voi vedota joka pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion tai pyynnön esittäneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti hänelle mahdollisesti kuuluvaan oikeuteen kieltäytyä todistamasta.

6. Pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen laatii kuulemisen päätteeksi pöytäkirjan, jossa ilmoitetaan kuulemisen aika ja paikka, kuullun henkilöllisyys, kaikkien muiden kuulemiseen pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa osallistuneiden henkilöllisyys ja asema, mahdollisesti vannotut valat tai annetut vakuutukset sekä tekniset olosuhteet, joissa kuuleminen tapahtui, sanottun kuitenkin rajoittamatta henkilöiden suojelua koskevien toimenpiteiden soveltamista. Pynnön vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisen toimittaa pöytäkirjan pyynnön esittäneen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

7. Pynnön esittänyt jäsenvaltio korvaa pyynnön vastaanottaneelle jäsenvaltiolle kullut, jotka aiheutuvat videoyhteyden käyttämisestä pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa, tämän hankkimien tulkkien palkkioista sekä todistajille ja asiantuntijoille suoritettavista korvauksista sekä heidän matkakuluistaan pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa, ellei viimeksi mainittu luovu kaikkien tai joidenkin kyseisten kulujen korvaamisesta.

8. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jos sen alueella tämän artiklan nojalla kuultava todistaja tai asiantuntija kieltäytyy todistamasta, kun hänellä on todistamisvelvollisuus, tai todistaa totuuden vastaisesti, sen kansallista lainsäädäntöä sovelletaan samalla tavoin kuin jos kuuleminen tapahtuisi kansallisessa menettelyssä.

9. Jäsenvaltiot voivat myös harkintansa mukaan ja toimivaltaisten oikeusviranomaisensa suostumuksella tarvittaessa soveltaa tämän artiklan määräyksiä videokokouksen avulla tapahtuvaan kuulemiseen, jossa syytetty henkilö on mukana. Tässä tapauksessa päätös videokokouksen pitämisestä ja tavasta, jolla videokokous toteutetaan, on sovittava asianomaisten jäsenvaltioiden kesken näiden kansallisen lainsäädännön ja asiaan kuuluvien kansainvälisten oikeudellisten välineiden mukaisesti, mukaan lukien vuoden 1950 yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi.

Jäsenvaltio voi 27 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antaessaan ilmoittaa, että se ei sovelle ensimmäistä kohtaa. Kyseinen ilmoitus voidaan peruuttaa milloin tahansa.

Kuuleminen toteutetaan ainoastaan syytetyn henkilön suostumuksella. Neuvosto antaa syytettyjen henkilöiden suojelemiseksi mahdollisesti tarvittavat säännöt oikeudellisesti sitovassa säädöksessä.

11 artikla

Todistajien ja asiantuntijoiden kuuleminen puhelinkokouksen avulla

1. Jos jäsenvaltion oikeusviranomaisen on kuultava toisen jäsenvaltion alueella olevaa henkilöä todistajana tai asiantuntijana, ensin mainittu jäsenvaltio voi, jos sen kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, pyytää jälkimmäiseltä jäsenvaltiolta apua, jotta kuuleminen voidaan suorittaa puhelinkokouksen avulla 2—5 kohdan mukaisesti.

2. Kuuleminen voidaan suorittaa puhelinkokouksen avulla vain, jos todistaja tai asiantuntija suostuu siihen, että kuulemisessa käytetään tätä menetelmää.

3. Pynnön vastaanottaneen valtion on suostuttava kuulemiseen puhelinkokouksen avulla, ellei se ole sen lainsäädännön peruseriaatteiden vastaista.

4. Puhelinkokouksen avulla suoritettavaa kuulemistä koskevassa pyynnössä on oltava eurooppalaisen oikeusapuosopimuksen 14 artiklassa ja Benelux-sopimuksen 37 artiklassa tarkoitettujen tietojen lisäksi sen oikeusviranomaisen ja niiden henkilöiden nimet, jotka hoitavat kuulemisen, sekä ilmoitus siitä, että todistaja tai asiantuntija on halukas osallistumaan puhelinkokouksen avulla suoritettavaan kuulemiseen.

5. Kuulemistä koskevista käytännön järjestelyistä on sovittava asianomaisten jäsenvaltioiden kesken. Järjestelyistä sovittaessa pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion on:

a) annettava tiedoksi asianomaiselle todistajalle tai asiantuntijalla kuulemisen aika ja paikka;

b) huolehdittava todistajan tai asiantuntijan henkilöllisyyden toteamisesta;

c) varmistuttava siitä, että todistaja tai asiantuntija on antanut suostumuksena siihen, että kuuleminen suoritetaan puhelinkokouksen avulla.

Pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi asettaa hyväksyntänsä ehdoksi 10 artiklan 5 ja 8 kohdan asianomaiset määräykset kokonaan tai osittain. Yleissopimuksen 10 artiklan 7 kohdan määräyksiä sovelletaan soveltuvien osin, ellei toisin sovita.

12 artikla

Valvotut läpilaskut

1. Jokainen jäsenvaltio sitoutuu siihen, että sen alueella voidaan sallia toisen jäsenvaltion pyynnöstä tapahtuvat valvotut läpilaskut tutkittaessa rikoksia, joiden johdosta rikosten-tekijä voidaan luovuttaa.

2. Pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset tekevät tapauskohtaisesti päätöksen valvotuista läpilaskuista kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Valvotut läpilaskut tapahtuvat pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion menettelyjen mukaisesti. Oikeus toimia sekä johtaa ja valvoa operaatioita on asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla.

13 artikla

Yhteiset tutkintaryhmät

1. Keskinäisestä sopimuksesta voivat kahden tai useamman jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset muodostaa yhteisen tutkintaryhmän tiettyä tarkoitusta varten määräajak-

si, jota voidaan jatkaa keskinäisellä sopimuksella, suorittaakseen rikostutkintaa yhdessä tai useammassa ryhmän perustaneista jäsenvaltioista. Ryhmän kokoonpanosta määrätään sopimuksessa.

Yhteinen tutkintaryhmä voidaan perustaa erityisesti,

a) jos jäsenvaltion on rikoksen selvittämiseksi suoritettava vaikeaa ja vaativaa tutkintaa, jolla on yhteyksiä toiseen jäsenvaltioon;

b) jos useat jäsenvaltiot suorittavat rikoksen selvittämiseksi tutkintaa, joka tapauksen luonteesta johtuen edellyttää koordinoitua ja yhteistä toimintaa tutkintaan osallistuvissa jäsenvaltioissa.

Yhteisen tutkintaryhmän perustamista koskevan pyynnön voi esittää mikä tahansa asianomaisista jäsenvaltioista. Tutkintaryhmä perustetaan yhteen niistä jäsenvaltioista, joissa tutkinta olettavasti suoritetaan.

2. Yhteisen tutkintaryhmän perustamista koskevassa pyynnössä on annettava ne tiedot, joihin viitataan eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 14 artiklan asiaa koskevissa määräyksissä ja Benelux-yleissopimuksen 37 artiklassa, sekä ehdotuksia tutkintaryhmän kokoonpanosta.

3. Yhteinen tutkintaryhmä työskentelee tutkintaryhmän perustaneiden jäsenvaltioiden alueella seuraavien yleisten edellytysten mukaisesti:

a) Tutkintaryhmän johtaja on rikostutkintaan osallistuvan toimivaltaisen viranomaisen edustaja siitä jäsenvaltioista, jossa tutkintaryhmä toimii. Tutkintaryhmän johtaja toimii kansallisen lainsäädännön mukaisen toimivaltansa rajoissa.

b) Tutkintaryhmä noudattaa toiminnassaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa se toimii. Ryhmän jäsenet suorittavat tehtävänsä alakohdassa tarkoitettua henkilön johdolla ottaen huomioon ehdot, jotka heidän omat viranomaisensa ovat asettaneet ryhmän perustamisesta tehdyssä sopimuksessa.

c) Jäsenvaltio, jonka alueella tutkintaryhmä toimii, vastaa ryhmän toiminnan vaatimista järjestelyistä.

4. Tässä artiklassa yhteiseen tutkintaryhmään "lähetetyillä" jäsenillä tarkoitetaan niitä tutkintaryhmän jäseniä, jotka tulevat muista jäsenvaltioista kuin siitä jäsenvaltiosta, jossa ryhmä toimii.

5. Yhteiseen tutkintaryhmään lähetetyillä jäsenillä on oikeus olla läsnä silloin, kun toimintajäsenvaltiossa toteutetaan tutkintatoimia. Tutkintaryhmän johtaja voi kuitenkin erityisistä syistä päättää toisin sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa ryhmä toimii.

6. Yhteisen tutkintaryhmän johtaja voi sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa ryhmä toimii, antaa tutkintaryhmään lähetettyjen jäsenten vastata joidenkin tutkintatoimien toteuttamisesta, jos se jäsenvaltio, jossa ryhmä toimii, ja lähetettävän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet asian.

7. Jos yhteisen tutkintaryhmän työ edellyttää, että tutkintatoimia toteutetaan jossakin tutkintaryhmän perustaneista jäsenvaltioista, kyseisen jäsenvaltion tutkintaryhmään lähetettävät jäsenet voivat pyytää omia toimivaltaisia viranomaisiaan toteuttamaan kyseiset toimet. Toimia harkitaan asianomaisessa jäsenvaltiossa niillä edellytyksillä, joita sovellettaisiin, jos niitä pyydetäisiin kotimaisen tutkinnan yhteydessä.

8. Jos yhteinen tutkintaryhmä tarvitsee oikeusapua joltakin muulta jäsenvaltiolta kuin yhteisen tutkintaryhmän perustaneilta jäsenvaltioilta tai joltain kolmannelta valtiolta, toimintavaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat esittää oikeusapupyynnön kyseisen valtion toimivaltaisille viranomaisille asiaa koskevien oikeudellisten välineiden tai järjestelyjen mukaisesti.

9. Yhteisen tutkintaryhmän jäsen voi maansa kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja toimivaltansa rajoissa toimittaa yhteisen tutkintaryhmän suorittamaa rikostutkintaa

varten tutkintaryhmälle tietoja, jotka ovat saatavilla hänet lähettäneessä jäsenvaltiossa.

10. Tietoja, joita jäsen tai lähetetty jäsen laillisesti saa kuullessaan yhteiseen tutkintaryhmään ja jotka eivät muuten olisi asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten saatavissa, voidaan käyttää seuraaviin tarkoituksiin:

a) Niihin tarkoituksiin, joita varten tutkintaryhmä on perustettu.

b) Rikosten paljastamiseen, tutkintaan ja niitä koskevaan syytteenpanoon edellyttäen, että valtio, jossa tiedot saatiin käyttöön, on antanut tähän ennakolta luvan. Tämä lupa voidaan olla antamatta ainoastaan tapauksissa, joissa tietojen käyttö voisi vaarantaa rikostutkinnan kyseisessä jäsenvaltiossa tai joissa kyseinen jäsenvaltio voisi kieltäytyä keskinäisestä oikeusavusta.

c) Yleiselle turvallisuudelle aiheutuvan välittömän ja vakavan uhan ehkäisemiseksi ja vaikuttamatta b alakohtaan, jos myöhemmin aloitetaan rikostutkinta.

d) Muihin tarkoituksiin sen mukaisesti, mitä ryhmän perustaneet jäsenvaltiot sopivat.

11. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta muihin yhteisten tutkimusryhmien perustamista tai toimintaa koskeviin voimassa oleviin määräyksiin tai järjestelyihin.

12. Siinä määrin, kuin asianosaisten jäsenvaltioiden lainsäädännön ja näiden valtioiden välillä sovellettavien oikeudellisten välineiden määräysten mukaan on mahdollista, voidaan sopia, että muutkin henkilöt kuin ryhmän perustaneiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edustajat voivat osallistua yhteisen tutkintaryhmän toimintaan. Näitä henkilöitä voivat olla esimerkiksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen määräysten nojalla perustettujen elinten virkamiehet. Ryhmän jäsenille ja lähetetyille jäsenille tämän artiklan nojalla annetut oikeudet eivät koske näitä henkilöitä, ellei sopimuksessa nimenomaisesti toisin todeta.

*14 artikla***Peitetutkinta**

1. Pyynnön esittänyt ja pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voivat sopia peite- tai väärän henkilöllisyyden turvin toimivien virkamiestensä osallistumisesta toistensa rikostutkintaan (peitetutkinta).

2. Pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset tekevät omaa lainsäädäntöään ja menettelyjään noudattaen jokaisessa tapauksessa erikseen pyyntöä koskevan päätöksen. Jäsenvaltiot sopivat lainsäädäntöään ja menettelyjään noudattaen keskenään peitetutkinnan kestosta, sen yksityiskohtaisista edellytyksistä ja asianomaisten virkamiesten oikeudellisesta asemasta peitetutkinnan aikana.

3. Peitetutkinta suoritetaan sen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti, jonka alueella peitetutkinta suoritetaan. Asianomaiset jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä varmistaakseen peitetutkinnan valmistelun ja valvonnan ja tehdäkseen peite- tai väärän henkilöllisyyden turvin toimivien virkamiesten turvallisuutta koskevat järjestelyt.

4. Jäsenvaltio voi 27 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antaessaan ilmoittaa, että tämä artikla ei sido sitä. Tällainen ilmoitus voidaan peruuttaa milloin tahansa.

*15 artikla***Virkamiesten rikosoikeudellinen vastuu**

Edellä 12, 13 ja 14 artiklassa tarkoitettujen tehtävien aikana muun jäsenvaltion kuin toimintajäsenvaltion lähettämien virkamiesten katsotaan vastaavan toimintavaltion virkamiehiä sellaisten rikosten osalta, joiden kohteeksi he joutuvat tai joita he tekevät.

*16 artikla***Virkamiesten yksityisoikeudellinen vastuu**

1. Kun jäsenvaltion virkamiehet tämän yleissopimuksen 12, 13 ja 14 artiklan mukaisesti toimivat toisessa jäsenvaltiossa, ensin mainittu jäsenvaltio on vastuussa virkamiesten tehtävän aikana aiheuttamista vahingoista sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella nämä toimivat.

2. Jäsenvaltion, jonka alueella 1 kohdassa tarkoitettu vahinko aiheutuu, on hyvittävä vahinko samoin edellytyksin kuin jos vahinko olisi sen omien virkamiesten aiheuttama.

3. Jäsenvaltio, jonka virkamiehet ovat aiheuttaneet vahinkoa henkilölle jonkin toisen jäsenvaltion alueella, korvaa tälle toiselle jäsenvaltiolle kaikki tämän vahingon uhrille tai muille oikeudenomistajille maksamat korvaukset.

4. Kukin jäsenvaltio pidättyy 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa pyytämästä kärsimänsä vahinkojen korvaamisesta toiselta jäsenvaltiolta, tämän kuitenkaan rajoittamatta sen oikeuksia kolmansiin osapuoliin nähden ja 3 kohdan soveltamista.

III OSASTO

TELEKUUNTELU*17 artikla***Telekuuntelun osalta toimivaltaiset viranomaiset**

Sovellettaessa 18, 19 ja 20 artiklan määräyksiä "toimivaltaisella viranomaisella" tarkoitetaan oikeusviranomaista, tai jos oikeusviranomaisilla ei ole toimivaltaa kyseisten määräysten soveltamisalalla, vastaavaa toimivaltaista viranomaista, joka on nimetty 24 artiklan 1 kohdan e alakohdan perusteella ja jonka toiminnan tarkoituksena on rikostutkinta.

18 artikla

Telekuuntelupyynnöt

1. Pyynnön esittäneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi kansallisen lainsäädäntönsä vaatimusten mukaisesti esittää rikostutkintaa varten pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle:

a) televiestin kuuntelusta ja välittömästä välittämisestä pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle; tai

b) televiestin kuuntelusta, tallentamisesta ja tallennuksen välittämisestä tämän jälkeen pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle.

2. Pyynnöt, jotka koskevat kuuntelun kohteen käyttämää televiestin muotoa, voidaan esittää 1 kohdan mukaisesti, jos tämä kohde on:

a) pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa ja pyynnön esittänyt jäsenvaltio tarvitsee pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion teknistä apua voidakseen kuunnella viestejä;

b) pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa ja kohteen viestejä voidaan kuunnella kyseisessä jäsenvaltiossa;

c) kolmannessa jäsenvaltiossa, jolle on ilmoitettu 20 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, ja pyynnön esittänyt jäsenvaltio tarvitsee pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion teknistä apua kohteen viestien kuuntelussa.

3. Poiketen siitä, mitä eurooppalaisen oikeusapusopimuksen 14 artiklassa ja Benelux-sopimuksen 37 artiklassa määrätään, tämän artiklan nojalla esitetyissä pyynnöissä on oltava:

a) maininta pyynnön esittäneestä viranomaisesta;

b) varmistus siitä, että laillinen kuuntelumääräys tai -lupa on annettu rikostutkinnan yhteydessä;

c) kuuntelun kohteen tunnistamiseksi tarvittavat tiedot;

d) tieto tutkittavasta rikollisesta toiminnasta;

e) kuuntelun toivottu kesto; ja

f) jos mahdollista, riittävät tekniset tiedot, erityisesti asianmukainen verkkoyhteysnumero, pyynnön täyttämistä varten.

4. Jos kyseessä on 2 kohdan b alakohdan mukainen pyyntö, siihen on liitettävä myös yhteenveto tapausta koskevista tiedoista. Pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi pyytää lisätietoja voidakseen päättää, toteuttaisiko se pyydetyn toimenpiteen vastaavanlaisessa kansallisessa tapauksessa.

5. Pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio sitoutuu täyttämään 1 kohdan a alakohdan mukaiset pyynnöt:

a) kun kyseessä on 2 kohdan a ja c alakohdan nojalla esitetty pyyntö ja kun sille on toimitettu 3 kohdassa tarkoitetut tiedot. Pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi määrätä kuuntelun toteutettavaksi ilman muita muodollisuuksia;

b) kun kyseessä on 2 kohdan b alakohdan nojalla esitetty pyyntö ja kun sille on toimitettu 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot ja jos se toteuttaisi pyydetyn toimenpiteen vastaavanlaisessa kansallisessa tapauksessa. Pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi asettaa suostumukselleen sellaisia ehtoja, joita sovellettaisiin vastaavanlaisessa kansallisessa tapauksessa.

6. Jos televiestin välitön siirto ei ole mahdollinen, pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio sitoutuu täyttämään 1 kohdan b alakohdan mukaiset pyynnöt heti kun sille on toimitettu 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot ja jos se toteuttaisi pyydetyn toimenpiteen vastaavanlaisessa kansallisessa tapauksessa. Pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi asettaa suostumukselleen sellaisia ehtoja, joita sovellet-

taisiin vastaavanlaisessa kansallisessa tapauksessa.

7. Jäsenvaltio voi 27 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antaessaan ilmoittaa, että 6 kohta velvoittaa sitä ainoastaan silloin, kun se ei voi siirtää televiestiä välittömästi. Tällöin muut jäsenvaltiot voivat soveltaa vastavuoroisuuden periaatetta.

8. Kun jäsenvaltio esittää 1 kohdan b alakohdan mukaisen pyynnön, se voi erityisin perustein pyytää välittämään kuuntelun tulokset myös kirjallisesti. Pynnön vastaanottanut jäsenvaltio harkitsee tällaisia pyyntöjä kansallisen lainsäädäntönsä ja menettelyjensä mukaisesti.

9. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettut tiedot vastaanottanut jäsenvaltio pitää nämä tiedot luottamuksellisina kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

19 artikla

Telekuuntelu jäsenvaltion omalla alueella kansallisten palvelujen tarjoajien avulla

1. Jäsenvaltiot varmistavat, että niiden alueella yhdyskäytävän välityksellä toimiviin televiestintäjärjestelmiin, joihin ei ole suoraa kuuntelumahdollisuutta jossain toisen jäsenvaltion alueella siellä olevan kohteen laillista telekuuntelua varten, voidaan järjestää suora kuuntelumahdollisuus kyseisen jäsenvaltion suorittamaa laillista telekuuntelua varten sen alueella olevan nimetyn palvelujen tarjoajan välityksellä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus rikostutkintaan liittyvän kuuntelun kansallista lainsäädäntöä noudattaen ja edellyttäen, että kuuntelun kohde on kyseisessä jäsenvaltiossa, suorittaa kuuntelu sen alueella olevan nimetyn palvelujen tarjoajan välityksellä siten, että siihen ei osallistu jäsenvaltio, jonka alueella yhdyskäytävä sijaitsee.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun kuuntelu suoritetaan 18 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla esitetystä pyynnöstä.

4. Mikään tässä artiklassa sanottu ei saa estää jäsenvaltiota esittämästä laillista telekuuntelua koskevaa pyyntöä 18 artiklan mukaisesti sille jäsenvaltiolle, jonka alueella yhdyskäytävä sijaitsee, erityisesti jos pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa ei ole välittäjää.

20 artikla

Telekuuntelu ilman toisen jäsenvaltion teknistä apua

1. Rajoittamatta kansainvälisen oikeuden yleisiä periaatteita tai 18 artiklan 2 kohdan c alakohdan määräyksiä, tämän artiklan mukaisia velvollisuuksia sovelletaan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antamiin tai hyväksymiin kuuntelumääräyksiin rikostutkinnassa, jos kyseessä on tutkinta, joka seuraa tiettyä rikosta, mukaan lukien yritys, jos tämä on määritelty rangaistavaksi kansallisessa lainsäädännössä, ja jonka tarkoituksena on tunnistaa ja pidättää teosta vastuussa olevat henkilöt, nostaa syyte tai ajaa syytettä heitä vastaan taikka antaa heille tuomio.

2. Jos jonkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ("kuuntelua suorittava jäsenvaltio") antaa telekuuntelumääräyksen rikostutkintaa varten ja määräyksessä tarkoitettun kohteen liittymää käytetään toisen jäsenvaltion ("ilmoituksen vastaanottanut jäsenvaltio") alueella, jonka teknistä apua ei tarvita kuuntelun suorittamiseen, kuuntelua suorittava jäsenvaltio ilmoittaa ilmoituksen vastaanottaneelle jäsenvaltiolle:

a) ennen kuuntelua silloin, kun viranomainen tietää kuuntelumääräystä annettaessa, että kohde on ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion alueella;

b) muussa tapauksessa välittömästi sen jälkeen, kun viranomainen saa tietää, että kuun-

neltava kohde on ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion alueella.

3. Kuuntelun suorittavan jäsenvaltion on ilmoitettava seuraavat tiedot,

a) maininta kuuntelumääräyksen antaneesta viranomaisesta;

b) vahvistus siitä, että lainmukainen kuuntelumääräys liittyy rikostutkintaan;

c) kuunneltavan kohteen tunnistamiseksi tarvittavat tiedot;

d) tutkinnan kohteena olevaa rikosta koskevat tiedot; ja

e) kuuntelun odotettu kesto.

4. Jos jäsenvaltio saa 2 ja 3 kohdan mukaisen ilmoituksen, sovelletaan seuraavaa:

a) Saatuaan 3 kohdassa tarkoitetut tiedot ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen vastaa viipymättä ja viimeistään 96 tunnin kuluessa kuuntelua suorittavalle jäsenvaltiolle, että se:

i) sallii kuuntelun tai sen jatkamisen. Ilmoituksen vastaanottanut jäsenvaltio voi asettaa suostumukselleen ehtoja, joita olisi noudatettava vastaavanlaisessa kansallisessa tapauksessa;

ii) vaatii pidättymään kuuntelusta tai lopettamaan sen, jos kuuntelu ei olisi sallittu ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla tai eurooppalaisen oikeusapuosopimuksen 2 artiklassa mainittujen syiden vuoksi. Jos ilmoituksen vastaanottanut jäsenvaltio esittää tällaisen vaatimuksen, se perustelee päätöksensä kirjallisesti;

iii) vaatii, että a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa aineistoa, joka on saatu kuuntelussa aiemmin kuuntelun kohteen ollessa ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion alueella, ei saa käyttää tai saa käyttää ainoastaan tietyin ehdoin, jotka sen on täsmennettävä. Ilmoituksen vastaanottanut

jäsenvaltio ilmoittaa kuuntelua suorittavalle jäsenvaltiolle syyt, joilla mainittuja ehtoja perustellaan;

iv) vaatii alkuperäiseen 96 tunnin määräaikaan lyhyttä, enintään 8 vuorokauden lisäaikaa, josta on sovittava kuuntelua suorittavan jäsenvaltion kanssa, jotta ilmoituksen vastaanottanut jäsenvaltio voi toteuttaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaiset sisäiset menetyt. Ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion on ilmoitettava kuuntelua suorittavalle jäsenvaltiolle kirjallisesti edellytyksistä, jotka ovat sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti perusteina pyydetylle määräajan jatkamiselle.

b) Siihen saakka, kun ilmoituksen vastaanottanut jäsenvaltio on tehnyt a alakohdan i tai ii alakohdan mukaisen päätöksen, kuuntelua suorittava jäsenvaltio

i) voi jatkaa kuuntelua, mutta se

ii) ei voi käyttää kuuntelussa saatua aineistoa, paitsi

— jos asianomaisten jäsenvaltioiden välillä toisin sovitaan, tai

— kiireellisten toimenpiteiden toteuttamiseksi estääkseen yleiseen turvallisuuteen kohdistuvan välittömän ja vakavan uhkan. Ilmoituksen vastaanottaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava tällaisesta käytöstä ja sen perusteluista.

c) Ilmoituksen vastaanottanut jäsenvaltio voi pyytää yhteenvedon tapaukseen liittyvistä seikoista ja muita tietoja voidakseen päättää, annettaisiinko kuunteluun lupa vastaavanlaisessa kansallisessa tapauksessa. Tällainen pyyntö ei vaikuta b alakohdan soveltamiseen, ellei ilmoituksen vastaanottaneen jäsenvaltion ja kuuntelua suorittavan jäsenvaltion välillä toisin sovita.

d) Jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vastaus voidaan antaa 96 tunnin määräajan kuluessa. Tätä varten ne nimeävät yhteysviranomaiset, joiden on oltava tavoitettavissa 24 tuntia vuo-

rokaudessa, ja sisällyttävät ne 24 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti ilmoituksiinsa.

5. Ilmoituksen vastaanottanut jäsenvaltio pitää 3 kohdan mukaiset tiedot luottamuksellisenä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

6. Jos kuuntelun suorittava jäsenvaltio katsoo, että 3 kohdan nojalla toimitettavat tiedot ovat erityisen luottamuksellisia, ne voidaan toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle erityisen viranomaisen välityksellä, josta asianomaiset jäsenvaltiot ovat sopineet keskenään.

7. Jäsenvaltio voi 27 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antaessaan tai milloin tahansa sen jälkeen ilmoittaa, että sille ei ole tarpeen toimittaa tässä artiklassa tarkoitettuja, kuuntelua koskevia tietoja.

21 artikla

Teleoperaattoreiden kuluista vastaaminen

Pyynnön esittänyt jäsenvaltio vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat 18 artiklan mukaisen pyyntöjen täytäntöönpanosta teleoperaattoreille tai palvelun tarjoajille.

22 artikla

Kahdenväliset järjestelyt

Tämän osaston määräykset eivät estä jäsenvaltioita tekemästä kahden- tai monenvälisiä järjestelyjä helpottaakseen laillisen telekuuntelun nykyisten ja tulevien teknisten mahdollisuuksien hyödyntämistä.

OSASTO IV

23 artikla

Henkilötietojen suoja

1. Tämän yleissopimuksen nojalla toimitettuja henkilötietoja voidaan käyttää jäsenvaltiossa, jolle ne on toimitettu:

a) niissä menettelyissä, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan;

b) muissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä, jotka liittyvät suoraan a alakohdassa tarkoitettuihin menettelyihin;

c) yleisen turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhkan estämiseksi;

d) muihin tarkoituksiin vain tiedot toimitaneen jäsenvaltion etukäteisellä luvalla, paitsi jos tiedot vastaanottaneella jäsenvaltiolla on asianomaisen henkilön lupa.

2. Tätä artikla sovelletaan myös henkilötietoihin, joita ei ole toimitettu vaan jotka on saatu muulla tavalla tätä yleissopimusta sovellettaessa.

3. Tiedot toimittanut jäsenvaltio voi yksittäistapauksessa vaatia sitä jäsenvaltiota, jolle henkilötiedot on toimitettu, antamaan tietoja niiden käyttötarkoituksesta.

4. Jos henkilötietojen käytölle on asetettu ehtoja 7 artiklan 2 kohdan, 18 artiklan 5 kohdan b alakohdan, 18 artiklan 6 kohdan tai 20 artiklan 4 kohdan nojalla, näitä ehtoja noudatetaan ensisijaisina. Ellei ehtoja ole asetettu, sovelletaan tätä artiklaa.

5. Yleissopimuksen 13 artiklan 10 kohdan määräyksiä sovelletaan ensisijaisina tähän artiklaan nähden 13 artiklaa sovellettaessa saattuihin tietoihin.

6. Tätä artiklaa ei sovelleta henkilötietoihin, jotka jäsenvaltio on hankkinut tätä yleissopimusta sovellettaessa ja jotka ovat peräisin kyseisestä jäsenvaltiosta.

7. Luxemburg voi allekirjoittaessaan yleissopimuksen ilmoittaa, että toimittaessaan tämän yleissopimuksen nojalla henkilötietoja toiselle jäsenvaltiolle se noudattaa seuraavaa:

Jollei 1 kohdan c alakohdasta muuta johdu, Luxemburg voi yksittäisessä tapauksessa vaatia, että ellei asianomainen jäsenvaltio ole saanut sen henkilön suostumusta, jota tiedot koskevat, henkilötietoja voidaan käyttää vain

1 kohdan a ja b alakohdassa mainittuihin tarkoituksiin Luxemburgin etukäteisellä luvalla niiden menettelyjen osalta, joita varten Luxemburg olisi voinut kieltäytyä toimittamasta tai käyttämästä henkilötietoja tai rajoittaa niiden toimittamista tai käyttämistä tämän yleissopimuksen määräysten tai 1 artiklassa tarkoitettujen oikeudellisten välineiden mukaisesti.

Jos Luxemburg yksittäisessä tapauksessa kieltäytyy antamasta lupaa jäsenvaltion 1 kohdan määräysten nojalla esittämään pyyntöön, sen on perusteltava päätöksensä kirjallisesti.

V OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

24 artikla

Ilmoitukset

1. Kukin jäsenvaltio nimeää 27 artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antaessaan ne viranomaiset, joilla eurooppalaisessa oikeusapusopimuksessa ja Benelux-sopimuksessa ilmoitettujen viranomaisten lisäksi on toimivalta soveltaa tätä yleissopimusta sekä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen oikeudellisten välineiden keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevia määräyksiä jäsenvaltioiden välillä; näitä viranomaisia ovat erityisesti seuraavat:

a) 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut toimivaltaiset hallintoviranomaiset;

b) yksi tai useampi keskusviranomainen 6 artiklan soveltamista varten sekä toimivaltaiset viranomaiset 6 artiklan 8 kohdassa tarkoitettujen pyyntöjen käsittelyä varten;

c) poliisi- tai tulliviranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 6 artiklan 5 kohdan osalta;

d) hallintoviranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 6 artiklan 6 kohdan osalta; ja

e) viranomainen tai viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 18 ja 19 artiklan sekä 20 artiklan 1-5 kohdan soveltamista varten.

2. Ilmoitukset, jotka on tehty 1 kohdan mukaisesti voidaan muuttaa milloin tahansa joko kokonaan tai osittain samaa menettelyä noudattaen.

25 artikla

Varaumat

Tähän yleissopimukseen ei voi tehdä varaumia lukuun ottamatta niitä, joista siinä erityisesti määrätään.

26 artikla

Alueellinen soveltaminen

Tätä yleissopimusta aletaan soveltaa Gibraltarin osalta silloin, kun keskinäistä oikeusapua koskeva eurooppalainen yleissopimus laajenee koskemaan Gibraltaria.

Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa neuvoston puheenjohtajalle kirjallisesti, kun se aikoo alkaa soveltaa tätä yleissopimusta Kanaalisaariin ja Mansaareen keskinäistä oikeusapua koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen laajettua koskemaan näitä alueita. Neuvosto vahvistaa asian jäsentensä yksimielisellä päätöksellä.

27 artikla

Voimaantulo

1. Jäsenvaltiot hyväksyvät tämän yleissopimuksen valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot ilmoittavat Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille tämän yleissopimuksen hyväksymisen edellyttämän valtiosääntöoikeudellisen menettelyn loppuunsaattamisesta.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan asianomaisen kahdeksan jäsenvaltion osalta 90 päivän kuluttua siitä, kun kahdeksantena tämän muodollisuuden suorittava valtio, joka on Euroopan unionin jäsen silloin kun neuvosto antaa säädöksen tämän yleissopimuksen tekemisestä, on antanut 2 kohdan mukaisen ilmoituksen.

4. Jos jäsenvaltio antaa ilmoituksen sen jälkeen, kun kahdeksas 2 kohdan mukainen ilmoitus on vastaanotettu, tämä yleissopimus tulee voimaan 90 päivän kuluttua kyseisestä myöhemmin annetusta ilmoituksesta kyseisen jäsenvaltion ja niiden jäsenvaltioiden välillä, joiden osalta yleissopimus on jo tullut voimaan.

5. Siihen asti kun yleissopimus tulee 3 kohdan mukaisesti voimaan, jäsenvaltio voi 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antaessaan tai milloin tahansa sen jälkeen ilmoittaa, että asianomainen valtio soveltaa yleissopimusta suhteissaan muihin samanlaisen ilmoituksen antaneisiin jäsenvaltioihin. Tällainen ilmoitus tulee voimaan 90 päivän kuluttua sen tallettamispäivästä.

6. Tätä yleissopimusta sovelletaan oikeusapuun, joka on aloitettu sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut voimaan tai kun yleissopimusta on alettu soveltaa 5 kohdan mukaisesti asianomaisten jäsenvaltioiden välillä.

28 artikla

Uusien jäsenvaltioiden liittyminen

1. Tähän yleissopimukseen voi liittyä jokainen valtio, josta tulee Euroopan unionin jäsen.

2. Tämän yleissopimuksen teksti, jonka Euroopan unionin neuvosto on laatinut yleissopimukseen liittyvän valtion kielellä, on todistusvoimainen.

3. Liittymisasiakirjat talletetaan tallettajan huostaan.

4. Tämä yleissopimus tulee voimaan jokaisen siihen liittyvän valtion osalta yhdeksän-

kymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona asianomainen valtio on tallettanut liittymiskirjansa, tai tämän yleissopimuksen voimaantulopäivänä, jos yleissopimus ei ole vielä tullut voimaan kyseisen yhdeksänkymmenen päivän määräajan päättyessä.

5. Jos tämä yleissopimus ei ole vielä tullut voimaan liittymiskirjan tallettamishetkellä, liittyvään jäsenvaltioon sovelletaan 27 artiklan 5 kohtaa.

29 artikla

Voimaantulo Islannin ja Norjan osalta

1. Yleissopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa olevat määräykset tulevat voimaan Islannin ja Norjan osalta niiden keskinäisissä suhteissa jäsenvaltioihin, joiden osalta tämä yleissopimus on jo tullut voimaan 27 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti, 90 päivän kuluttua siitä, kun neuvosto ja komissio ovat saaneet Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen (assosiaatiosopimus) 8 artiklan 2 kohdan mukaiset tiedot niiden valtiosäännössä asetettujen vaatimusten täyttymisestä, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta assosiaatiosopimuksen 8 artiklan soveltamiseen.

2. Jos tämä yleissopimus tulee voimaan jonkin jäsenvaltion osalta sen jälkeen, kun 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut määräykset ovat tulleet voimaan Islannin ja Norjan osalta, näitä määräyksiä on myös sovellettava kyseisen jäsenvaltion sekä Islannin ja Norjan keskinäisissä suhteissa.

3. Yleissopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut määräykset eivät kuitenkaan voi sitoa Islantia ja Norjaa ennen assosiaatiosopimuksen 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettavaa ajankohtaa.

4. Yleissopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut määräykset tulevat voimaan Islannin ja Norjan osalta viimeistään sinä päivänä,

kun tämä yleissopimus tulee voimaan viidennessätoista valtiossa, joka on Euroopan unionin jäsen silloin, kun neuvosto antaa säädöksen tämän yleissopimuksen tekemisestä, sanotun kuitenkin vaikuttamatta 1, 2 ja 3 kohdan soveltamiseen.

30 artikla

Tallettaja

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän yleissopimuksen tallettaja.
2. Tallettaja julkaisee Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä tiedot tämän yleissopi-

muksen hyväksymisistä ja siihen liittymisistä sekä ilmoitukset ja varaukset sekä kaikki muut tähän yleissopimukseen liittyvät ilmoitukset.

Tehty Brysselissä kahdentenkymmenentenäyhdeksäntenä päivänä toukokuuta vuonna kaksituhatta yhtenä ainoana alkuperäiskappaleena englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, jonka kullakin kielellä laadittu teksti on yhtä todistusvoimainen, ja se talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen yleissopimuksesta jokaiselle jäsenvaltiolle.

Neuvoston lausuma 10 artiklan 9 kohdasta

Neuvosto ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen mukaiset jäsenvaltioiden velvoitteet pohtiessaan 10 artiklan 9 kohdassa tarkoitetun säädöksen antamista.

Yhdistyneen kuningaskunnan lausuma 20 artiklasta

Tämä lausuma on erottamaton osa yleissopimusta

Yleissopimuksen 20 artiklaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa valtiosihteerin poliisille tai tulliviranomaisille (HM Customs and Excise) myöntämiin kuuntelulupiin silloin, kun lupa on myönnetty telekuuntelua koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti vakavien rikosten paljastamiseksi. Kyseistä artiklaa sovelletaan myös valtion turvallisuuspalvelulle (Security Service) myönnettyihin lupiin silloin, kun se toimii kansallisen lainsäädännön mukaisesti tukemalla sellaista tutkintaa, jolla on 20 artiklan 1 kohdan a alakohdassa kuvatut ominaisuudet.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti neuvoston tekemän, keskinäistä oikeusapua rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä koskevan yleissopimuksen 30 artiklan 2 kohdan mukainen Euroopan unionin pääsihteerin ilmoitus

(2000/C 197/02)

Luxemburgin suurherttuakunta antoi 29 päivänä toukokuuta 2000, kun Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti neuvoston tekemä yleissopimus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa allekirjoitettiin, seuraavan julistuksen yleissopimuksen 23 artiklan 7 kohdasta:

"Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti neuvoston tekemän ja Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2000 allekirjoitetun keskinäistä oikeusapua rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', 23 artiklan mukaisesti Luxemburgin suurherttuakunnan hallitus ilmoittaa, että toimittaessaan tämän yleissopimuksen nojalla henkilötietoja toiselle jäsenvaltiolle, se voi, jollei yleissopimuksen 23 artiklan 1 kohdan c alakohdasta muuta johdu, tapauksesta riippuen vaatia, että ellei asianomainen jäsenvaltio ole saanut sen henkilön suostumusta, jota tiedot koskevat, henkilötietoja voidaan käyttää 23 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa mainittuihin tarkoituksiin vain Luxemburgin suurherttuakunnan etukäteen antamalla luvalla sellaisten tapausten yhteydessä, joissa Luxemburg olisi tämän yleissopimuksen määräysten tai artiklassa tarkoitettujen oikeudellisten välineiden nojalla voinut kieltäytyä toimittamasta henkilötietoja tai rajoittaa niiden toimittamista tai käyttämistä.

Jos Luxemburgin suurherttuakunta yksittäisessä tapauksessa kieltäytyy antamasta lupaa jäsenvaltion 1 kohdan määräysten nojalla esittämään pyyntöön, sen on perusteltava päätöksensä kirjallisesti."

N:o 58

Työministeriön ilmoitus

Kansainvälisen työjärjestön osuustoiminnan edistämistä koskevan suosituksen julkaisemisesta

Annettu Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 2004

Työministeriö ilmoittaa, että täten julkaistaan Kansainvälisen työjärjestön Genevessä 20 päivänä kesäkuuta 2002 hyväksymä osuustoiminnan edistämistä koskeva suositus,

jonka eduskunta on päättänyt ottaa huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä sikäli kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 2004

Työministeri *Tarja Filatov*

Hallitussihteeri Liisa Saastamoinen

*(Käännös)***SUOSITUS NRO 193****joka koskee osuustoiminnan edistämistä**

Kansainvälisen työjärjestön yleinen konferenssi,

jonka Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvosto on kutsunut koolle Geneveen ja joka on aloittanut 90. istuntonsa Genevessä 3. kesäkuuta 2002

toteaa osuuskuntien tärkeän merkityksen työpaikkojen luomisessa, voimavarojen hyödyntämisessä, investointien tekemisessä sekä niiden merkityksen taloudelle,

toteaa, että eri muotoiset osuuskunnat edistävät kaikkien ihmisten mahdollisuuksia osallistua täysipainoisesti taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen,

toteaa, että globalisaatio on luonut osuuskunnille uusia ja erilaisia paineita, ongelmia, haasteita ja mahdollisuuksia ja että sen tuottaman hyödyn tasaisempi jakautuminen edellyttää vahvempaa ihmisten välistä solidaarisuutta sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla,

ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön työelämän perusoikeuksia ja perusperiaatteita koskevan julistuksen, jonka Kansainvälinen työkonferenssi hyväksyi 86. istunnossaan (1998),

ottaa huomioon ne oikeudet ja periaatteet, jotka sisältyvät Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksiin ja suosituksiin, erityisesti yleissopimukseen, joka koskee pakollista työtä (1930), yleissopimukseen, joka koskee ammatillista järjestäytymisvapautta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelua (1948), yleissopimukseen, joka koskee järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvottelu-oikeuden periaatteiden soveltamista (1949), yleissopimukseen, joka koskee samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettavaa samaa palkkaa (1951), yleissopimukseen, joka koskee sosiaaliturvan vähimmäistasoa (1952), yleissopimukseen, joka koskee pakkotyön poistamista (1957), yleissopimukseen, joka koskee työmarkki-

RECOMMENDATION NO 193**concerning the Promotion of Cooperatives**

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 90th Session on 3 June 2002, and

Recognizing the importance of cooperatives in job creation, mobilizing resources, generating investment and their contribution to the economy, and

Recognizing that cooperatives in their various forms promote the fullest participation in the economic and social development of all people, and

Recognizing that globalization has created new and different pressures, problems, challenges and opportunities for cooperatives, and that stronger forms of human solidarity at national and international levels are required to facilitate a more equitable distribution of the benefits of globalization, and

Noting the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, adopted by the International Labour Conference at its 86th Session (1998), and

Noting the rights and principles embodied in international labour Conventions and Recommendations, in particular the Forced Labour Convention, 1930; the Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948; the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949; the Equal Remuneration Convention, 1951; the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952; the Abolition of Forced Labour Convention, 1957; the Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958; the Employment Policy Convention, 1964; the Minimum Age Convention, 1973; the Rural Workers' Organisations Convention and Recommendation, 1975; the Human Re-

noilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää (1958), yleissopimukseen, joka koskee työllisyyspolitiikkaa (1964), yleissopimukseen, joka koskee työhön pääsemiseksi vaadittavaa vähimmäisikää (1973), yleissopimukseen ja suositukseen, jotka koskevat maaseudun työntekijäjärjestöjä ja niiden osuutta taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä (1975), yleissopimukseen ja suositukseen, jotka koskevat ammatinvalinnanohjauksen ja ammattikoulutuksen osuutta kehitettäessä inhimillisiä voimavaroja (1975), suositukseen, joka koskee työllisyyspolitiikkaa (täydentäviä määräyksiä) (1984), suositukseen, joka koskee yleisiä edellytyksiä pienten ja keskisuurten yritysten työpaikkojen luomisen edistämiseksi (1998) ja yleissopimukseen, joka koskee lapsityön pahimpien muotojen kieltämistä ja välittömiä toimia niiden poistamiseksi (1999),

muistuttaa Philadelphian julistukseen kirjatusta periaatteesta "Työ ei ole kauppatavaraa",

muistuttaa, että Kansainvälisen työjärjestön ensisijainen tavoite on se, että kaikilla työntekijöillä kaikkialla olisi ihmisarvoista työtä sekä

päätää hyväksyä tietyt osuustoiminnan edistämistä koskevat ehdotukset, mikä on istunnon esityslistan neljäs kohta, ja

päätää, että nämä ehdotukset tulee laatia suosituksen muotoon sekä

hyväksyy tänä 20. päivänä kesäkuuta vuonna 2002 seuraavan suosituksen, josta voidaan käyttää nimitystä Osuustoiminnan edistämistä koskeva suositus, 2002.

I. SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄ JA TAVOITTEET

1. Osuuskuntien toiminta tunnetaan kaikilla talouselämän osa-alueilla. Tämä suositus koskee kaikkia osuuskuntia niiden tyypistä tai muodosta riippumatta.

2. Tässä suosituksessa "osuuskunta" tarkoittaa itsenäistä henkilöyhteisöä, johon jäsenet liittyvät vapaaehtoisesti toteuttaakseen yhteisesti omistamansa ja demokraattisesti

sources Development Convention and Recommendation, 1975; the Employment Policy (Supplementary Provisions) Recommendation, 1984; the Job Creation in Small and Medium-Sized Enterprises Recommendation, 1998; and the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999, and

Recalling the principle embodied in the Declaration of Philadelphia that "labour is not a commodity", and

Recalling that the realization of decent work for workers everywhere is a primary objective of the International Labour Organization, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the promotion of cooperatives, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation;

adopts this twentieth day of June of the year two thousand and two the following Recommendation, which may be cited as the Promotion of Cooperatives Recommendation, 2002.

I. SCOPE, DEFINITION AND OBJECTIVES

1. It is recognized that cooperatives operate in all sectors of the economy. This Recommendation applies to all types and forms of cooperatives.

2. For the purposes of this Recommendation, the term "cooperative" means an autonomous association of persons united voluntarily to meet their common eco-

hallitsemansa yrityksen avulla taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tarpeitaan ja tavoitteitaan.

3. Osuuskuntien identiteetin edistämisen ja lujittamisen tulisi perustua:

a) osuustoiminnallisiin arvoihin, kuten omatoimisuuteen, omavastuuseen, demokratiaan, tasa-arvoon, oikeudenmukaisuuteen ja solidaarisuuteen, sekä eettisiin arvoihin, kuten rehellisyyteen, avoimuuteen, yhteiskunnalliseen vastuuseen ja muista ihmisistä välittämiseen, ja

b) niihin osuustoiminnallisiin periaatteisiin, jotka kansainvälinen osuustoimintaliike on kehittänyt ja jotka esitetään tämän suosituksen liitteessä. Näitä periaatteita ovat vapaaehtoinen ja avoin jäsenyys, demokraattinen jäsenhallinto, jäsenten taloudellinen osallistuminen, itsenäisyys ja riippumattomuus, koulutus, oppiminen ja viestintä, osuuskuntien keskinäinen yhteistyö sekä vastuu toimintaympäristöstä.

4. Osuustoiminnan mahdollisuuksien edistämiseksi tulisi kaikissa maissa niiden kehitystasosta riippumatta ryhtyä toimenpiteisiin, joiden avulla osuuskunnat ja niiden jäsenet voivat

a) luoda ja kehittää ansiomahdollisuuksiaan sekä kestäviä ihmisarvoisia työpaikkoja;

b) kehittää koulutuksen ja oppimisen avulla inhimillisiä voimavarojaan sekä yleistä tietoisuuttaan osuustoimintaliikkeen arvoista, eduista ja hyödyistä;

c) edistää liiketoimintaansa sekä siihen sisältyen yrittäjyyden ja liikkeenjohdon edelleen kehittämistä;

d) vahvistaa kilpailukykyään sekä päästä markkinoille ja saada institutionaalista rahoitusta;

e) lisätä säästöjään ja sijoituksiaan;

f) parantaa sosiaalista ja taloudellista hyvinvointiaan ottaen samalla huomioon kaikenlaisen syrjinnän poistamisen tarpeen;

g) edistää kestävästä inhimillistä kehitystä; ja

h) vakiinnuttaa sekä laajentaa erityistä elinvoimaista ja voimakasta taloussektoria, joka sisältää osuuskunnat, jotka reagoivat yhteisön sosiaalisiin ja taloudellisiin tarpeisiin.

conomic, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise.

3. The promotion and strengthening of the identity of cooperatives should be encouraged on the basis of:

a) cooperative values of self-help, self-responsibility, democracy, equality, equity and solidarity; as well as ethical values of honesty, openness, social responsibility and caring for others; and

b) cooperative principles as developed by the international cooperative movement and as referred to in the Annex hereto. These principles are: voluntary and open membership; democratic member control; member economic participation; autonomy and independence; education, training and information; cooperation among cooperatives; and concern for community.

4. Measures should be adopted to promote the potential of cooperatives in all countries, irrespective of their level of development, in order to assist them and their membership to:

a) create and develop income-generating activities and sustainable decent employment;

b) develop human resource capacities and knowledge of the values, advantages and benefits of the cooperative movement through education and training;

c) develop their business potential, including entrepreneurial and managerial capacities;

d) strengthen their competitiveness as well as gain access to markets and to institutional finance;

e) increase savings and investment;

f) improve social and economic well-being, taking into account the need to eliminate all forms of discrimination;

g) contribute to sustainable human development; and

h) establish and expand a viable and dynamic distinctive sector of the economy, which includes cooperatives, that responds to the social and economic needs of the community.

5. Erityistoimenpitein tulisi kannustaa sitä, että osuuskunnat solidaarisuuteen perustuvina yrityksinä ja järjestöinä kykenisivät toiminnallaan tyydyttämään jäsentensä ja yhteiskunnan tarpeet sekä mahdollistamaan heikoimmassa asemassa olevien ryhmien mahdollisuuden yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

II. POLITIIKAN PUITTEET JA HALLITUSTEN ROOLI

6. Tasapainoinen yhteiskunta edellyttää vahvan julkisen ja yksityisen sektorin ohella voimakasta osuustoimintaan, keskinäiseen ja muuhun yhteiskunnalliseen ja valtiosta riippumattomaan yhteistoimintaan perustuvaa sektoria. Näin ollen hallitusten tulisi toteuttaa sitä tukevaa politiikkaa ja lainsäädäntöä, jotka vastaavat osuustoiminnan luonnetta ja tarkoitusta sekä 3 kappaleessa tarkoitettuja osuustoiminnallisia arvoja ja periaatteita, ja joilla voidaan

a) luoda institutionaaliset puitteet sille, että osuuskunnat voidaan rekisteröidä mahdollisimman nopeasti, yksinkertaisesti, tehokkaasti ja pienin kustannuksin;

b) edistää toimintalinjauksia, joiden avulla voidaan perustaa asianmukaiset, mahdollisesti ainakin osaksi jakamattomia rahastoja ja osuuskuntien kehittämisrahastoja;

c) mahdollistaa kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaiset toimenpiteet, joiden avulla osuuskuntia valvotaan niiden luonteen ja toiminnan edellyttämällä tavalla ja otetaan huomioon niiden itsenäisyys. Nämä toimenpiteet eivät saa olla epäedullisempia kuin ne toimenpiteet, joita sovelletaan muihin yritysmuotoihin tai yhteiskunnallisiin organisaatioihin;

d) edistää osuuskuntien jäsenyyttä sellaisissa osuustoiminnallisissa organisaatioissa, jotka tyydyttävät jäsenosuuskuntien tarpeita ja

e) kannustaa osuuskuntien kehittymistä itsenäisiksi ja jäsenhallintoon perustuviksi yrityksiksi erityisesti sellaisilla alueilla, joilla osuuskunnilla on merkittävä asema tai missä ne tarjoavat palveluja, joita ei muuten

5. The adoption of special measures should be encouraged to enable cooperatives, as enterprises and organizations inspired by solidarity, to respond to their members' needs and the needs of society, including those of disadvantaged groups in order to achieve their social inclusion.

II. POLICY FRAMEWORK AND ROLE OF GOVERNMENTS

6. A balanced society necessitates the existence of strong public and private sectors, as well as a strong cooperative, mutual and the other social and non-governmental sector. It is in this context that Governments should provide a supportive policy and legal framework consistent with the nature and function of cooperatives and guided by the cooperative values and principles set out in Paragraph 3, which would:

a) establish an institutional framework with the purpose of allowing for the registration of cooperatives in as rapid, simple, affordable and efficient a manner as possible;

b) promote policies aimed at allowing the creation of appropriate reserves, part of which at least could be indivisible, and solidarity funds within cooperatives;

c) provide for the adoption of measures for the oversight of cooperatives, on terms appropriate to their nature and functions, which respect their autonomy, and are in accordance with national law and practice, and which are no less favourable than those applicable to other forms of enterprise and social organization;

d) facilitate the membership of cooperatives in cooperative structures responding to the needs of cooperative members; and

e) encourage the development of cooperatives as autonomous and self-managed enterprises, particularly in areas where cooperatives have an important role to play or provide services that are not otherwise pro-

olisi saatavilla.

7.(1) Kappaleessa 3 määriteltyjen osuustoiminnallisten arvojen ja periaatteiden mukaista osuustoimintaa tulisi pitää yhtenä perustekijänä sekä kansallisessa että kansainvälisessä taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa kehityksessä.

(2) Osuuskuntia tulisi kohdella kansallisten lakien ja käytäntöjen mukaisesti eikä niihin sovellettavien ehtojen tule olla epäedullisempia kuin muuhun yritys- ja järjestötoimintaan sovellettavat ehdot. Tarvittaessa hallitusten tulisi tukea toimenpitein sellaista osuustoimintaa, joka toteuttaa erikseen määriteltyjä yleisiä ja yhteiskunnallisia tavoitteita, kuten työllisyyden edistämistä tai toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on heikoimmassa asemassa olevien alueiden tai väestöryhmien aseman kehittäminen. Tällaisiin toimenpiteisiin voisivat mahdollisuuksien mukaan sisältyä muun muassa verohuojennukset, lainat, avustukset, mahdollisuus julkisiin rakennushankkeisiin osallistumiseen ja hankintoja koskevat erityisjärjestelyt.

(3) Erityisesti tulisi pyrkiä lisäämään naisten osallistumista osuustoimintaan sen kaikilla tasoilla, erityisesti johtotehtävissä.

8.(1) Kansallisessa politiikassa tulisi erityisesti

a) edistää Kansainvälisen työjärjestön työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia koskevan julistuksen toteutumista yhtäläisesti kaikkien osuuskuntien työntekijöiden osalta;

b) varmistaa, että työoikeudellista lainsäädäntöä sovelletaan kaikissa yrityksissä ja ettei osuuskuntia perusteta tai käytetä työoikeudellisen lainsäädännön kiertämiseksi tai piilotyösuhteiden luomiseksi sekä että työntekijöiden oikeuksia rikkovien valeosuuskuntien perustaminen estetään;

c) edistää sukupuolten tasa-arvoa osuuskunnissa ja niiden toiminnassa;

d) edistää toimenpiteitä, joiden avulla varmistetaan se, että osuuskunnissa noudatetaan hyviä työkäytäntöjä, jotka mahdollistavat asiaan kuuluvan tiedon hankkimisen;

e) kehittää jäsenten, työntekijöiden ja esimiesten teknisiä ja ammatillisia taitoja,

vided.

7. (1) The promotion of cooperatives guided by the values and principles set out in Paragraph 3 should be considered as one of the pillars of national and international economic and social development.

(2) Cooperatives should be treated in accordance with national law and practice and on terms no less favourable than those accorded to other forms of enterprise and social organization. Governments should introduce support measures, where appropriate, for the activities of cooperatives that meet specific social and public policy outcomes, such as employment promotion or the development of activities benefiting disadvantaged groups or regions. Such measures could include, among others and in so far as possible, tax benefits, loans, grants, access to public works programmes, and special procurement provisions.

(3) Special consideration should be given to increasing women's participation in the cooperative movement at all levels, particularly at management and leadership levels.

8. (1) National policies should notably:

a) promote the ILO fundamental labour standards and the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, for all workers in cooperatives without distinction whatsoever;

b) ensure that cooperatives are not set up for, or used for, non-compliance with labour law or used to establish disguised employment relationships, and combat pseudo cooperatives violating workers' rights, by ensuring that labour legislation is applied in all enterprises;

c) promote gender equality in cooperatives and in their work;

d) promote measures to ensure that best labour practices are followed in cooperatives, including access to relevant information;

e) develop the technical and vocational skills, entrepreneurial and managerial abil-

yrittäjyys- ja johtamisvalmiuksia, liiketoiminnan tuntemusta ja yleisiä taloudellisia ja yhteiskunnallisia valmiuksia sekä edistää heidän mahdollisuuksiaan tieto- ja viestintätekniikan käyttämiseen;

f) edistää osuustoiminnan periaatteita ja käytäntöjä koskevaa opetusta ja koulutusta kansallisten koulutusjärjestelmien kaikilla sopivilla tasoilla ja yhteiskunnassa yleensä;

g) edistää työpaikan työturvallisuutta ja työterveyttä koskevia toimenpiteitä;

h) edistää koulutusta ja muita tukitoimenpiteitä, joilla voidaan parantaa osuuskuntien tuottavuutta ja kilpailukykyä sekä niiden tuotteiden ja palveluiden laatua;

i) edistää osuuskuntien luotonsaantimahdollisuuksia;

j) edistää osuuskuntien pääsyä markkinoille;

k) edistää osuustoimintaa koskevan tiedon levittämistä ja

l) pyrkiä kehittämään osuuskuntia koskevaa kansallista tilastointia ottaen huomioon kehittämisohjelmat ja niiden täytäntöönpano.

(2) Tämän politiikan avulla tulisi:

a) tarvittaessa hajauttaa osuuskuntia koskevien toimenpiteiden ja määräysten laatiminen ja toteuttaminen alueelliselle ja paikallisella tasolle;

b) määritellä osuuskuntien lakiin perustuvat velvoitteet, jotka koskevat sellaisia seikkoja kuin rekisteröintiä, tilintarkastusta, yhteisövaikutusten arviointia ja lisenssien hankintaa; ja

c) edistää parhaita hallintotapoja osuuskunnissa.

9. Hallitusten tulisi edistää osuuskuntien asemaa, koska niillä on tärkeä merkitys niukkoihin tai puutteellisiin voimavaroihin perustuvan toiminnan (josta joskus käytetään nimitystä "epävirallinen talous") muuttamiseksi kansantalouteen sisältyväksi lainsäädännöllä suojatuksi työksi.

ities, knowledge of business potential, and general economic and social policy skills, of members, workers and managers, and improve their access to information and communication technologies;

f) promote education and training in cooperative principles and practices, at all appropriate levels of the national education and training systems, and in the wider society;

g) promote the adoption of measures that provide for safety and health in the workplace;

h) provide for training and other forms of assistance to improve the level of productivity and competitiveness of cooperatives and the quality of goods and services they produce;

i) facilitate access of cooperatives to credit;

j) facilitate access of cooperatives to markets;

k) promote the dissemination of information on cooperatives; and

l) seek to improve national statistics on cooperatives with a view to the formulation and implementation of development policies.

(2) Such policies should:

a) decentralize to the regional and local levels, where appropriate, the formulation and implementation of policies and regulations regarding cooperatives;

b) define legal obligations of cooperatives in areas such as registration, financial and social audits, and the obtaining of licences; and

c) promote best practice on corporate governance in cooperatives.

9. Governments should promote the important role of cooperatives in transforming what are often marginal survival activities (sometimes referred to as the "informal economy") into legally protected work, fully integrated into mainstream economic life.

III. JULKISEN VALLAN TOIMET OSUUSTOIMINNAN EDISTÄMISEKSI

10.(1) Jäsenvaltioiden tulisi hyväksyä ja tarpeen mukaan tarkistaa osuuskuntia koskevia erityislakeja ja määräyksiä, jotka perustuvat 3 kappaleessa lueteltuihin osuustoiminnallisiin arvoihin ja periaatteisiin.

(2) Hallitusten tulisi kuulla osuustoimintajärjestöjä sekä asianomaisia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä laatiessaan ja tarkistaessaan osuuskuntia koskevia toimintalinjauksia, lainsäädäntöä, ja määräyksiä.

11.(1) Hallitusten tulisi järjestää osuuskunnille suunnattuja tukipalveluja, joiden avulla voidaan vahvistaa niiden liiketoiminnan kehittymistä sekä edistää niiden mahdollisuuksia kehittää työpaikkoja ja ansiomahdollisuuksia.

(2) Näihin palveluihin tulisi mahdollisuuksien mukaan sisällyttää:

- a) henkilöstön kehittämisohjelmia;
- b) tutkimusta ja johtamistaitoa koskevia konsulttipalveluja;
- c) rahoitus- ja sijoituspalveluja;
- d) kirjanpito- ja tilintarkastuspalveluja;
- e) hallinnon tietojärjestelmäpalveluja;
- f) tieto- ja suhdetoimintapalveluja;
- g) teknologiaa ja innovaatioita koskevia konsulttipalveluja;
- h) lainopillisia ja verotusta koskevia palveluja;
- i) markkinoinnin tukipalveluja; ja
- j) muita tukipalveluita tarvittaessa.

(3) Hallitusten tulisi edistää tällaisten tukipalveluiden luomista. Osuuskuntien ja osuustoimintajärjestöjen osallistumista näiden palveluiden organisointiin ja hallintoihin tulisi kannustaa, samoin kuin sitä, että ne tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan osallistuisivat niiden rahoitukseen.

(4) Hallitusten tulisi tiedostaa osuuskuntien ja osuustoiminnallisten järjestöjen merkitys ja kehittää asianmukaisia toimenpiteitä, joilla edistetään osuuskuntien perustamista ja vahvistetaan niiden asemaa sekä kansalli-

III. IMPLEMENTATION OF PUBLIC POLICIES FOR THE PROMOTION OF COOPERATIVES

10. (1) Member States should adopt specific legislation and regulations on cooperatives, which are guided by the cooperative values and principles set out in Paragraph 3, and revise such legislation and regulations when appropriate.

(2) Governments should consult cooperative organizations, as well as the employers' and workers' organizations concerned, in the formulation and revision of legislation, policies and regulations applicable to cooperatives.

11. (1) Governments should facilitate access of cooperatives to support services in order to strengthen them, their business viability and their capacity to create employment and income.

(2) These services should include, wherever possible:

- a) human resource development programmes;
- b) research and management consultancy services;
- c) access to finance and investment;
- d) accountancy and audit services;
- e) management information services;
- f) information and public relations services;
- g) consultancy services on technology and innovation;
- h) legal and taxation services;
- i) support services for marketing; and
- j) other support services where appropriate.

(3) Governments should facilitate the establishment of these support services. Cooperatives and their organizations should be encouraged to participate in the organization and management of these services and, wherever feasible and appropriate, to finance them.

(4) Governments should recognize the role of cooperatives and their organizations by developing appropriate instruments aimed at creating and strengthening cooperatives at national and local levels.

sesti että alueellisesti.

12. Hallitusten tulisi tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin osuuskuntien investointien rahoituksen ja luoton saannin mahdollistamiseksi. Tällaisilla toimenpiteillä tulisi erityisesti

a) edistää lainojen ja muun rahoituksen tarjontaa;

b) yksinkertaistaa hallinnointimenettelyjä, pyrkiä helpottamaan osuuskuntien mahdollisten pääomavajeiden korjaamista ja alentaa lainanottamisesta johtuvia kustannuksia;

c) edistää osuuskunnille tarkoitettuja itsenäisiä rahoitusjärjestelyjä mukaan lukien säästö- ja luotto-osuuskunnat sekä osuustoiminnalliset pankit ja vakuutusyhtiöt; ja

d) tukea heikoimpia ryhmiä erityistoimenpitein.

13. Osuustoiminnan edistämiseksi hallitusten tulisi luoda olosuhteet, joilla edistetään kaikenlaisien osuuskuntien välisiä teknillisiä, kaupallisia ja rahoituksellisia yhteyksiä kokemusvaihdon sekä riskien ja hyötyjen jakamisen helpottamiseksi.

IV. TYÖNANTAJA- JA TYÖNTEKIJÄJÄRJESTÖJEN JA OSUUSTOIMINTAJÄRJESTÖJEN ROOLI JA NIIDEN VÄLISET SUHTEET

14. Työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen tulisi yhdessä osuustoimintajärjestöjen kanssa pyrkiä edistämään eri tavoin osuustoimintaa ja tunnustaa osuustoiminnan merkitys kestäväen kehityksen päämäärien saavuttamisessa.

15. Työnantajajärjestöjen tulisi tarvittaessa harkita sitä, että ne voisivat hyväksyä jäsenikseen osuuskunnat, jotka sitä haluavat ja tarjota niille asianmukaisia tukipalveluja samoin ehdoin kuin muillekin jäsenilleen.

16. Työntekijäjärjestöjä tulisi kannustaa siihen, että ne

a) neuvosivat ja avustaisivat osuuskuntien työntekijöitä liittymään työntekijäjärjestöihin;

b) avustaisivat jäseniään perustamaan osuuskuntia, joiden tavoitteena on perushyödykkeiden ja -palvelujen saatavuuden edistäminen;

12. Governments should, where appropriate, adopt measures to facilitate the access of cooperatives to investment finance and credit. Such measures should notably:

a) allow loans and other financial facilities to be offered;

b) simplify administrative procedures, remedy any inadequate level of cooperative assets, and reduce the cost of loan transactions;

c) facilitate an autonomous system of finance for cooperatives, including savings and credit, banking and insurance cooperatives; and

d) include special provisions for disadvantaged groups.

13. For the promotion of the cooperative movement, governments should encourage conditions favouring the development of technical, commercial and financial linkages among all forms of cooperatives so as to facilitate an exchange of experience and the sharing of risks and benefits.

IV. ROLE OF EMPLOYERS' AND WORKERS' ORGANIZATIONS AND COOPERATIVE ORGANIZATIONS, AND RELATIONSHIPS BETWEEN THEM

14. Employers' and workers' organizations, recognizing the significance of cooperatives for the attainment of sustainable development goals, should seek, together with cooperative organizations, ways and means of cooperative promotion.

15. Employers' organizations should consider, where appropriate, the extension of membership to cooperatives wishing to join them and provide appropriate support services on the same terms and conditions applying to other members.

16. Workers' organizations should be encouraged to:

a) advise and assist workers in cooperatives to join workers' organizations;

b) assist their members to establish cooperatives, including with the aim of facilitating access to basic goods and services;

c) osallistuisivat paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla työskentelyyn komiteoissa ja työryhmissä, joissa käsitellään sellaisia taloudellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä, jotka vaikuttavat osuuskuntiin;

d) avustaisivat ja osallistuisivat uusien osuuskuntien perustamiseen työpaikkojen luomiseksi ja säilyttämiseksi mukaan luettuina ne tilanteet, joissa harkitaan yrityksen lopettamista;

e) kannattaisivat ja osallistuisivat sellaisiin osuuskunnille suunnattuihin ohjelmiin, joiden tavoitteena on osuuskuntien tuottavuuden kohottaminen;

f) edistäisivät yhtäläisiä mahdollisuuksia osuuskunnissa;

g) rohkaisivat osuuskuntien työtä tekeviä jäseniä käyttämään oikeuksiaan, ja

h) ryhtyisivät muihin osuustoiminnan edistämistä koskeviin toimenpiteisiin, joihin sisältyy opetus ja koulutus.

17. Osuuskuntia ja niitä edustavia järjestöjä tulisi kannustaa:

a) luomaan aktiiviset suhteet työnantaja- ja työntekijäjärjestöihin ja asianmukaisiin valtiollisiin organisaatioihin ja kansalaisjärjestöihin osuuskunnille suotuisien kehitysedellytysten luomiseksi;

b) hallinnoimaan omia tukipalvelujaan ja osallistumaan niiden rahoitukseen;

c) tarjoamaan jäsenosuuskunnilleen kaupallisia- ja rahoituspalveluja;

d) investoimaan ja edistämään jäseniensä, työntekijöidensä ja liikkeenjohtajiensa ihmisten voimavarojen kehittymisen edistämiseen;

e) edistämään kansallisten ja kansainvälisten osuustoimintajärjestöjen edelleen kehittymistä sekä niihin liittymistä;

f) edustamaan kansallista osuustoimintaliikettä kansainvälisessä kanssakäymisessä; ja

g) ryhtymään kaikkiin sellaisiin toimenpiteisiin, joilla osuustoimintaa edistetään.

c) participate in committees and working groups at the local, national and international levels that consider economic and social issues having an impact on cooperatives;

d) assist and participate in the setting up of new cooperatives with a view to the creation or maintenance of employment, including in cases of proposed closures of enterprises;

e) assist and participate in programmes for cooperatives aimed at improving their productivity;

f) promote equality of opportunity in cooperatives;

g) promote the exercise of the rights of worker-members of cooperatives; and

h) undertake any other activities for the promotion of cooperatives, including education and training.

17. Cooperatives and organizations representing them should be encouraged to:

a) establish an active relationship with employers' and workers' organizations and concerned governmental and non-governmental agencies with a view to creating a favourable climate for the development of cooperatives;

b) manage their own support services and contribute to their financing;

c) provide commercial and financial services to affiliated cooperatives;

d) invest in, and further, human resource development of their members, workers and managers;

e) further the development of and affiliation with national and international cooperative organizations;

f) represent the national cooperative movement at the international level; and

g) undertake any other activities for the promotion of cooperatives.

V. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

18. Kansainvälistä yhteistyötä tulisi edistää:

a) vaihtamalla tietoa toimenpiteistä ja ohjelmista, jotka ovat osoittautuneet tehokkaiksi työllisyyden edistämisessä ja osuuskuntien jäsenten ansiomahdollisuuksien lisäämisessä;

b) rohkaisemalla ja edistämällä sellaisten kansallisten ja kansainvälisten elinten ja laitosten välisiä suhteita, joilla pyritään kehittämään osuustoimintaa edelleen ja mahdollistamaan:

(i) henkilövaihdon ja ideoiden, koulutus- ja opetusmateriaalin, opetusmenetelmien ja alaan liittyvän lähdekirjallisuuden vaihdon;

(ii) osuuskuntien ja niiden kehitykseen liittyvän tutkimusaineiston ja muun tiedon kokoamisen ja hyödyntämisen;

(iii) osuuskuntien välisten liittoutumien ja kansainvälisten kumppanuuksien perustamisen;

(iv) osuustoiminnallisten arvojen ja periaatteiden edistämisen ja suojelemisen; ja

(v) osuuskuntien välisten kaupallisten suhteiden luomisen;

c) antamalla osuuskunnille mahdollisuus hyödyntää kansallista ja kansainvälistä tietoa, joka koskee sellaisia seikkoja kuin markkinoita, lainsäädäntöä, opetusjärjestelmiä ja -tapoja, tekniikkaan ja tuotteisiin liittyviä standardeja; ja

d) kehittämällä mikäli aiheellista ja mahdollista, yhdessä osuuskuntien ja asianmukaisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa yhteisiä alueellisia ja kansainvälisiä ohjeita ja lainsäädäntöä osuuskuntien tukemiseksi alueellisesti ja kansainvälisesti.

VI. LOPPUSÄÄNNÖS

19. Tämä suositus korvaa osuuskuntien merkitystä kehitysmaiden taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä koskevan suosituksen vuodelta 1966.

V. INTERNATIONAL COOPERATION

18. International cooperation should be facilitated through:

a) exchanging information on policies and programmes that have proved to be effective in employment creation and income generation for members of cooperatives;

b) encouraging and promoting relationships between national and international bodies and institutions involved in the development of cooperatives in order to permit:

(i) the exchange of personnel and ideas, of educational and training materials, methodologies and reference materials;

(ii) the compilation and utilization of research material and other data on cooperatives and their development;

(iii) the establishment of alliances and international partnerships between cooperatives;

(iv) the promotion and protection of cooperative values and principles; and

(v) the establishment of commercial relations between cooperatives;

c) access of cooperatives to national and international data, such as market information, legislation, training methods and techniques, technology and product standards; and

d) developing, where it is warranted and possible, and in consultation with cooperatives, employers' and workers' organizations concerned, common regional and international guidelines and legislation to support cooperatives.

VI. FINAL PROVISION

19. The present Recommendation revises and replaces the Co-operatives (Developing Countries) Recommendation, 1966.

LIITE

**Ote osuustoiminnan identiteettiä koskevas-
ta kannanotosta, jonka Kansainvälisen
Osuustoimintaliiton yleiskokous hyväksyi
vuonna 1995**

Osuustoiminnan periaatteet ovat suunta-
viittoja arvojen toteuttamiseksi käytännös-
sä.

Vapaaehtoinen ja avoin jäsenyys

Osuuskunnat ovat vapaaehtoisia organi-
saatioita, jotka ilman sukupuolista, yhteis-
kunnallista, rodullista, poliittista tai uskon-
nollista syrjintää ovat avoimia kaikille, jot-
ka voivat käyttää osuuskunnan palveluja ja
ovat valmiita noudattamaan jäsenyyden
velvoitteita.

Demokraattinen jäsenhallinto

Osuuskunnat ovat jäsentensä hallitsemia
demokraattisia organisaatioita. Päätöksen-
tekoon aktiivisesti osallistuva jäsenistö
määrää niiden toimintalinjoista. Luottamus-
henkilöinä toimivat miehet ja naiset ovat
vastuussa toiminnastaan jäsenistölle. Perus-
osuuskunnissa jäsenillä on yhtäläinen ääni-
oikeus (jäsen/ääni). Myös muun asteisissa
osuuskunnissa hallinto on järjestetty demo-
kraattisesti.

Jäsenten taloudellinen osallistuminen

Jäsenet osallistuvat yhdenvertaisesti ja oi-
keudenmukaisesti osuuskunnan pääoman
kartuttamiseen ja hallitsevat sitä demokraat-
tisesti. Ainakin osa pääomasta on yleensä
osuuskunnan omaisuutta.

Jäsenyyden edellyttämälle osuusmaksul-
leen jäsenet saavat yleensä vain rajoitetun
koron tai eivät korkoa lainkaan. Ylijäämän
jäsenistö osoittaa yhteen tai useampaan seu-
raavista tarkoituksista: osuuskunnan kehiti-
tämiseen perustamalla mikäli mahdollista
ainakin osaksi jakamattomia rahastoja, etui-
hin jäsenille suhteessa heidän käyttämiinsä
palveluihin tai jonkin muun jäsenistön hy-
väksymän toiminnan tukemiseen.

ANNEX

**Extract from the Statement on the Co-
operative Identity, adopted by the General
Assembly of the International Co-operative
Alliance in 1995**

The cooperative principles are guidelines
by which cooperatives put their values into
practice.

Voluntary and open membership

Cooperatives are voluntary organizations,
open to all persons able to use their services
and willing to accept the responsibilities of
membership, without gender, social, racial,
political or religious discrimination.

Democratic member control

Cooperatives are democratic organiza-
tions controlled by their members, who ac-
tively participate in setting their policies
and making decisions. Men and women
serving as elected representatives are ac-
countable to the membership. In primary
cooperatives members have equal voting
rights (one member, one vote) and cooper-
atives at other levels are also organized in a
democratic manner.

Member economic participation

Members contribute equitably to, and
democratically control, the capital of their
cooperative. At least part of that capital is
usually the common property of the co-
operative.

Members usually receive limited compen-
sation, if any, on capital subscribed as a
condition of membership. Members allocate
surpluses for any or all of the following
purposes: developing their cooperative,
possibly by setting up reserves, part of
which at least would be indivisible; benefit-
ing members in proportion to their transac-
tions with the cooperative; and supporting
other activities approved by the member-
ship.

Itsenäisyys ja riippumattomuus

Osuuskunnat ovat itsenäisiä, jäsentensä hallitsevia, omatoimisuuteen perustuvia organisaatioita. Mahdollisten sopimusten tekeminen muiden organisaatioiden kanssa valtiolta mukaan luettuna tai ulkopuolisen pääoman hankinta tapahtuu jäsenten demokraattista hallintoa tai osuuskunnan itsenäisyyttä vaarantamatta.

Koulutus, oppiminen ja viestintä

Osuuskunnat tarjoavat jäsenilleen, luottamushenkilöilleen, liikkeenjohdolle ja henkilöstölleen mahdollisuuden koulutukseen ja oppimiseen tehokkaan osallistumisen toteuttamiseksi osuuskunnan kehittämiseen. Osuuskunnat viestivät suurelle yleisölle sekä etenkin nuorisolle ja mielipidevaikuttajille osuustoiminnan luonteesta ja sen eduista.

Osuuskuntien keskinäinen yhteistyö

Osuuskunnat palvelevat jäsenistöään tehokkaimmin ja vahvistavat osuustoimintaliikettä harjoittamalla keskinäistä yhteistyötä paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Vastuu toimintaympäristöstä

Osuuskunnat toimivat yhteisöjensä kestävä kehityksen hyväksi jäsentensä päättämällä tavalla.

Autonomy and independence

Cooperatives are autonomous, self-help organizations controlled by their members. If they enter into agreements with other organizations, including governments, or raise capital from external sources, they do so on terms that ensure democratic control by their members and maintain their cooperative autonomy.

Education, training and information

Cooperatives provide education and training for their members, elected representatives, managers, and employees so they can contribute effectively to the development of their cooperatives. They inform the general public - particularly young people and opinion leaders - about the nature and benefits of cooperation.

Cooperation among cooperatives

Cooperatives serve their members most effectively and strengthen the cooperative movement by working together through local, national, regional and international structures.

Concern for community

Cooperatives work for the sustainable development of their communities through policies approved by their members.

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 56—57, 5 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2004

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1238-2361